

MEGAVAT

INTERNA REVUJA

JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA

TISKOVINA, POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 1102 LJUBLJANA

52

INTERVJU Z ANDREJEM
PILTAVERJEM, MOL

KLUB, KI OGREVA
ZVESTE

155 + 55 + 50 LET

Samo Lozej

Foto na naslovnici: Janez Garvas

Čas je dragocen.

Drage sodelavke in cenjeni sodelavci.

Ob izteku vsakega leta me urednica Megavata povabi, da napišem uvodnik in tako pospremim izid decembrske številke. Vabila sem vedno vesel, saj se zavedam, da se z večino izmed vas skozi leto ne uspem pogovarjati, vsaj ne tako kot bi si želel, in zato v tem najdem priložnost, da z vami delim vsaj svoje misli. Tako kot vi, tudi jaz v decembru najprej pomislim, kako hitro je zopet minil čas. Ob letošnjem še posebej, saj obeležujemo kar tri velike obletnice: 155 let oskrbe s plinom, 55 let oskrbe s toploto in 50 let sproizvodnje toplotne električne energije. Že poldrugo stoletje smo tu ... To samo po sebi priča o tem, da smo zanesljiv in zaupanja vreden partner uporabnikom naših storitev. Zato sem predvsem zadovoljen, ko pogledam nazaj in preštevam storjeno, narejeno, doseženo. In si ob tem seveda pribeležim tudi vse ostalo, kar mi morda ni uspelo narediti, pa bi si želel. Morda mi je zmanjkalo časa, morda sem ga preveč namenil za stvari, ki niso bile toliko pomembne, ali pa sem preprosto moral predati prednost nalogam, ki so se v določenem trenutku pojavile in prevzele moje krmilo. Vse se zgodi z razlogom, mar ne?

V letošnji voščilnici smo zapisali: »Čas je dragocen. Odmerjajmo ga za tisto, kar v resnici šteje«. To se mi zdi pomemben nasvet, ki morda z leti postaja še vrednejši. Čas, odmerjen po naši lastni meri, je namreč vse bolj redka dobrina, za katero pa se velja boriti. Kaj v resnici šteje, je sicer prepuščeno osebni presoji vsakega izmed nas, zagotovo pa se vsi strinjamo, da mednje sodimo tudi mi in naši medsebojni odnosi, naše sodelovanje, spoštovanje, prizadevnost za dobro opravljeno delo ... In v to zagotovo sodi tudi medsebojno priznavanje dobrega in odpuščanje slabega; zavedanje, da nismo popolni in s tem sprejemanje drug drugega kot smo. Slednje je še posebej pomembno, saj večino svojega časa odmerjamo za delo, ki ga opravljamo skupaj.

Ponosen in vesel sem, da bomo naše skupno delo v letu 2016 zaključili zelo uspešno. Osredotočeno smo sledili smeri povezovanja storitev, s ciljem, da oblikujemo tržno uspešno energetska družbo, ki 24 ur na dan in vse dni v letu zagotavlja zanesljivo, varno, okolju prijazno in ekonomsko učinkovito energetska oskrbo prebivalcem osrednje Slovenije. Prvi korak smo naredili z maloprodajo električne energije, ki smo jo ob koncu leta zaokrožili s klubom zvestobe, v katerem lahko naši uporabniki pridobijo še dodatne ugodnosti. Skozi vse leto smo bili zelo aktivni in hkrati uspešni pri obnovah in širitvi omrežij, pri širjenju uporabe stisnjene zemeljskega plina v prometu, v vzdrževanju, obratovanju in razvoju ter na vseh nivojih dosledno skrbeli za energetska učinkovitost in varstvo okolja. Dva meseca smo bili tudi nosilci dogodkov in aktivnosti v okviru naslova Ljubljana, Zelena prestolnica Evrope 2016, in si tudi na ta način prizadevali za višjo kakovost in udobje bivanja občanov in občanek v Mestni občini Ljubljana.

Lahko zaključim, da smo v Energetiki Ljubljana skupaj čas zelo dobro odmerjali in verjamem, da ga bomo tudi v prihodnjem letu, ko nas čakajo nove naloge v začrtani smeri. Hvala vsem in vsakemu posebej.

Želim vam lepe praznike, v letu 2017 pa obilo zdravja in osebne sreče.

Samo Lozej

Energetika ljubljana

Interna revija MEGAVAT

izdaja JAVNO PODJETJE

ENERGETIKA LJUBLJANA d.o.o.

Verovškova 62 • Ljubljana

Uredniški odbor

Glavna urednica: Irena Debeljak • **Člani:** Doris Kukovičič, Alenka Megušar, Rechelle Narat, Maša Štangl, Vlado Maričič, Vojko Pucihar, Štefan Šimunič, Primož Škerl, Boris Šorc, Herman Janež • **Fotografije:** arhiv TE-TOL in Energetika Ljubljana • **Karikature:** Sabina Goršič • **Produkcija:** Vela d.o.o. Ljubljana • **Elektronski naslov uredništva:** megavat@energetika-lj.si

Več kot pester začetek zime

DORIS KUKOVIČ

Mesec prilaganja podnebnim spremembam

Ljubljana kot Zelena prestolnica Evrope 2016 je bila novembra tematsko posvečena blaženju in prilaganju podnebnim spremembam. Nosilka teme meseca je bila Energetika Ljubljana, ki je hkrati obeleževala 55 let oskrbe s plinom in 55 let oskrbe s toploto, decembra pa je sledil še jubilej enote TE-TOL, in sicer 50 let sproizvodnje električne in toplotne energije. Ob nenehnem prizadevanju za izboljšanje kakovosti bivanja pa je pomembno tudi zavedanje, da ima vse, kar storimo na lokalni ravni tudi regionalni in celo globalni učinek, zato smo slednjemu namenili posebno pozornost.

V sodelovanju z različnimi izvajalci so se tako pred Mestno hišo in drugod po Ljubljani odvijale številne brezplačne aktivnosti in dogodki, povezane z energijo in prilaganjem podnebnim spremembam. Program smo razdelili na naslednje vsebinske sklope:

Energetska svetovalnica - vsi viri energije za udobje vašega doma

Obiskovalcem informacijske točke Točka.Zate. so svetovalci Energetike Ljubljana svetovali glede izbire zanje najprimernejšega ogrevalnega sistema ter jim pomagali z nasveti s širšega področja rabe energije in glede pridobitve subvencij. Svetovalci svetovalne mreže ENSVET pa so na temo učinkovi-

te in okolju prijazne rabe energije izvedli tudi različna predavanja.

Moje mesto – moj zrak: Lokalni ukrepi za globalni učinek

Posebno pozornost smo namenili predstavitvi izsledkov raziskave o črnem ogljiku, ki je za ogljikovim dioksidom drugi najpomembnejši povzročitelj segrevanja atmosfere in pomembno prispeva k podnebnim spremembam. Raziskavo, ki je bila izvedena v okviru projekta GreenLight WorldFlight in je odkrila vrsto novih žarišč onesnaženosti po svetu, smo zaokrožili s predstavitvijo ukrepov na lokalni ravni ter razstavo fotografij Matevža Lenarčiča z naslovom Okrog edinega sveta za ohranjanje njegove edinstvenosti.

Vozim na metan za čistejši vsakdan

pred informacijsko točko smo zato tudi v novembru predstavljali vozila na stisnjen zemeljski plin oz. metan - okolju prijazna vozila, ki proizvedejo manj škodljivih emisij, ne tvorijo trdih delcev in povzročajo manj hrupa. Obiskovalci so se seznanili tudi s koristnimi

Predstavitev raziskave o črnem ogljiku *

Razstava Matevža Lenarčiča *

Dnevi odprtih vrat Energetike Ljubljana

K izboljševanju kakovosti zraka v Ljubljani pomembno prispeva daljinska oskrba s toploto in oskrba z zemeljskim plinom, zato smo del programa namenili tistim, ki so se želeli sprehoditi skozi zgodovino plinarništvu v Ljubljani in od blizu spoznati delovanje sproizvodnje toplotne in električne energije.

Vozim na metan za čistejši vsakdan

Eno pomembnejših področij za izvajanje ukrepov v smeri izboljševanja kakovosti zraka je zagotovo promet. Na Mestnem trgu

informacijami o polnilnih postajah, polnjenju in samem gorivu.

Varujmo naš planet - program za otroke

Posebno pozornost smo zopet namenili otrokom. Skupaj z Energetika.Net so podnebnih spremembe, s katerimi se soočamo na našem planetu, spoznavali skupaj s knjižnima junakoma, medvedkom Pijem in pingvinčkom Pingom. Ob prebiranju eko-zgodb in igranju eko-družabne igre so se pomerjali tudi v eko-debati in eko-kvizu, obiskal pa jih

Svetovalnica

Ogled enote TE-TOL

Program za otroke - Varujmo naš planet *

je tudi Dr. Eko s svojo lutkovno predstavo.

Novembrski program so dopolnile še aktivnosti četrtnih skupnosti Dravljine in Šiška. Skupaj smo izvedli več kot 70 brezplačnih dogodkov in tudi z njimi omogočali ter spodbujali kakovostno življenje v zelenem, varnem, čistem in urejenem mestu. **MEGAVAT**

* avtor fotografij: Doris Kordić, vir MOL

Brez temeljitih sprememb ne bomo dihali čistega zraka

Pogovor z Andrejem Piltaverjem, Oddelek za varstvo okolja, MOL

DORIS KUKOVIČIČ

Po mnenju Evropske komisije je Ljubljana naredila največ sprememb za višjo kakovost življenja v najkrajšem času. To je prispevalo k prejemu častnega naslova Zelena prestolnica Evrope 2016. Naziv ima za Ljubljano, ki je edino mesto v osrednji in jugovzhodni Evropi, ki je doslej prejelo ta prestižni naziv, velik pomen, saj se je z njim uvrstila tudi na evropski in svetovni zemljevid trajnostnih mest. Biti trajnostno naravnano mesto med drugim pomeni tudi zavedanje o podnebnih spremembah, poznavanje njihovih ključnih povzročiteljev in ukrepanje na lokalni ravni, s ciljem regionalnega in globalnega učinka. O ukrepih, ki jih izvaja Ljubljana in izhajajo iz njene vizije trajnostnega razvoja, smo se pogovarjali z Andrejem Piltaverjem z Oddelka za varstvo okolja na Mestni občini Ljubljana.

Andrej Piltaver (vir: osebni arhiv)

Ljubljana nekoč in danes. Kaj je vaša prva misel, spomin ali prispodoba ob tem?

Če se spomnim Ljubljane iz sedemdesetih let, ko sem jo kot študent iz province začel šele spoznavati, imam še vedno v spominu tisti težki zimski smog z vonjem in okusom po premogovem dimu, ki je legel na pljuča in je bil tako gost, da nisi videl meter pred seboj. Sonca v Ljubljani pozimi ni bilo tudi po več tednov na spregled in če si ga hotel videti, si moral ven iz mesta, v hribe, od koder si

gledal gosto belo morje pod seboj. Kasneje, kakšna lepota, ko se je začela Ljubljana postopoma prebujati v sončnih zimskih jutrih.

Z letošnjim letom je bil sprejet Odlok o prioritetni rabi energentov na območju MOL, ki predpisuje vrstni red prioritete rabe energentov. Kakšen je ta vrstni red in ali ste s strani občanov morda zaznali kakšna nasprotovanja?

” Če bi se danes pojavil kdo s predlogom, da ponovno odpre center Ljubljane za promet, bi ga najbrž resno povprašali po mentalnem zdravju. ”

Ta vrstni red energentov je pomemben zlasti zaradi tega, ker predstavlja izhodišče za načrtovalce novogradenj in prenove objektov glede izbire energetskega vira novih ali prenovljenih stavb. Prednost pri energentih imajo okolju bolj prijazni energenti ob upoštevanju dejstva, da imamo v Ljubljani dva distribucijska sistema, sistem daljinske toplote ter sistem zemeljskega plina. Najbolj okolju prijazen za ogrevanje je nedvomno neposredna toplotna energija sonca. Takoj za njo je uporaba odpadne toplote, pridobljene z rekuperacijo ali iz plinaste biomase. Sledi uporaba toplote iz sistema daljinskega ogrevanja. Takoj za njo je toplotna energija, pridobljena iz geotermalne in hidrotermalne energije s toplotnimi črpalkami povsod izven območja sistema daljinskega ogrevanja. Sledi ji uporaba zemeljskega plina izven

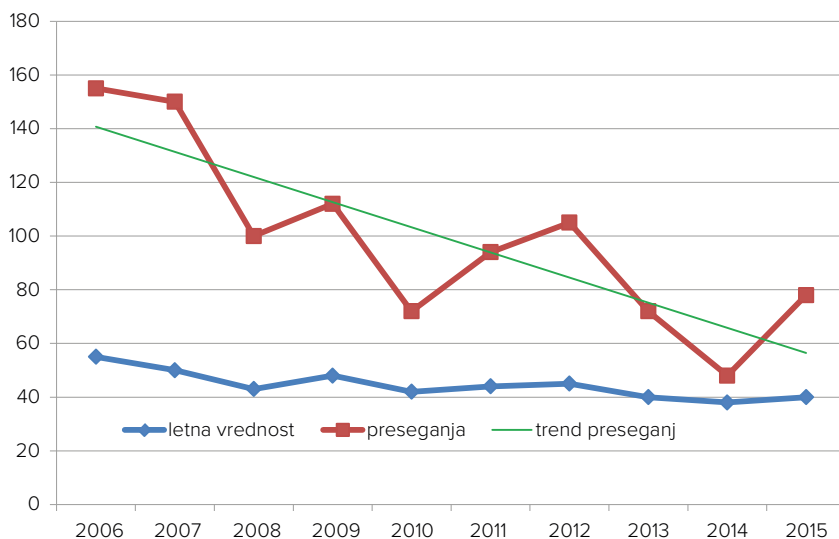
območja sistema daljinskega ogrevanja. Naslednja je uporaba aerotermalne energije s toplotnimi črpalkami izven območja obeh sistemov, daljinskega ogrevanja in plina. Šele na sedmem mestu je uporaba trdne biomase tam, kjer ni možnosti za priključitev na enega od sistemov. Na koncu stoji uporaba utekočinjenega zemeljskega ali naftnega plina in kurilnega olja. Pri tem uporaba električne energije za ogrevanje stavb razen za

pogon toplotnih črpalk ni dovoljena.

Odlok o načrtu za kakovost zraka, ki je bil sprejet že leta 2014, pa se letos spreminja. Kakšne spremembe lahko pričakujemo?

Ob izteku triletnega obdobja veljavnosti tega vladnega odloka lahko rečemo, da je bil prvotni odlok zasnovan bolj po principu od zgoraj navzdol, kar je razumljivo, saj je bilo potrebno vzpostaviti enotno ureditev za vse mestne občine, ki se spopadajo s problemi onesnaženega zraka. Novelacija odloka, ki ga pripravljamo skupaj z Ministrstvom za okolje, bo bistveno bolj upoštevala specifične zahteve in potrebe posamezne mestne občine, za katero se odlok pripravlja. Vsekakor pa bodo uvedeni nekateri strožji ukrepi glede varstva zraka. Kakšni bodo ti

Onesnaženost z delci Ljubljana Center 2006-2015

ukrepi, je še preuranjeno govoriti. Vsekakor pa bodo potrebne določene strožje omejitve in nadzor. V zadnjem času postaja vse bolj jasno, da ne bomo mogli v Ljubljani dihati čistjšega zraka brez temeljitih sprememb na področju emisij iz individualnih kurišč - ne le v Ljubljani, ampak na celotnem prispevnem območju Ljubljanske kotline. Individualna kurišča so v obdobju zimske kurilne sezone, prav v tem trenutku še posebej, glavni krivec za onesnažen zrak. Dokler bomo dopuščali posameznikom, da lahko v svojih pečeh sežigajo odpadke, embalažo, ostanke iverk iz mizarskih delavnic ali vlažna drva, ne bomo imeli čistega zraka, tudi če se še tako trudimo na ostalih področjih. Lanske izkušnje so ponovno pokazale, da nas lahko v izrednih vremenskih razmerah ob dolgotrajnih pojavih zimskih inverzij rešujejo le sistemske rešitve. V Ljubljani jih imamo. To sta plin in daljinska toplota.

V tem načrtu je tudi zapisano, da se mora vlagati v sisteme daljinskega ogrevanja. Zakaj po vašem mnenju država ne namenja sredstev za ta namen?

Razlogov ne poznam. Menim pa, da lahko tudi tu pričakujemo določene pozitivne spremembe.

Trend sicer kaže na postopno zmanjšanje prekoračitev PM10 delcev v zimskem času, pa vendar smo jim vsako leto priča. Kje vidite najustreznejšo rešitev?

Kot že rečeno, v prvi vrsti ureditev stanja na področju individualnih kurišč ne le v Ljubljani, ampak tudi v mestnem zaledju in v primestnih naseljih.

Vemo, da področje izvajanje dimnikarskih storitev še ni ustrezno zakonodajno urejeno. Ali se strinjate, da bi k ureditvi tega področja prispevala zahteva po obvezni pridobitvi akreditacije, skladne z mednarodnim standardom ISO/IEC 17020, to

je za storitve pregledovanja, meritev in nadzora?

Vsekakor, pa ne le za dimnikarske storitve, saj ta standard določa principe in osnove za delovanje različnih nadzornih organizacij ali teles. Ko bi bilo enkrat jasno, kaj se mora, kaj bi se moralo, kaj se lahko in kaj bi se lahko, bi bilo tudi manj nedorečenosti in

”Dokler bomo dopuščali posameznikom, da lahko v svojih pečeh sežigajo odpadke, embalažo, ostanke iverk iz mizarskih delavnic ali vlažna drva, ne bomo imeli čistega zraka, tudi če se še tako trudimo na ostalih področjih.”

slabe volje, tako pri zavezancih kakor tudi pri »uporabnikih«.

Varstvo okolja predstavlja enega izmed ključnih področij trajnostnega razvoja prestolnice tudi v prihodnje. Kako se pozna izvajanje programa v zadnjem kratkoročnem obdobju 2014-2016 in kateri ukrepi v tej smeri sledijo do leta 2020?

Na to vprašanje lahko odgovorim le glede vsebin, ki jih poznam v okviru svojih zadolžitve na Oddelku za varstvo okolja v MOL. Celovitega pogleda na to, kako se pozna izvajanje programa, pa nimam. Glede kakovosti zraka lahko rečem, da se spreminja na bolje, in to kljub velikim nihanjem v posameznih obdobjih in (še vedno) prisotnemu občasnemu prekomernemu onesnaženju, čemur botrujejo v veliki meri tudi neugodne vremenske razmere. Eden od otipljivih rezultatov, ki jih velja vsekakor omeniti, je dejstvo, da v Ljubljani v zadnjih dveh letih nismo presegli letne dovoljene vrednosti onesnaženosti z delci, ne za Bežigradom ne na prometni postaji Ljubljana-Center. Posto-

poma se zmanjšuje tudi število dnevih preseganj. Vsekakor pa bodo potrebni v prihodnje strožji ukrepi na področju individualnih kurišč, ki bodo veljali po vsej Sloveniji, saj v teh dneh še vedno dihamo zrak, ki je preveč onesnažen, poglaviti izvor onesnaženja pa so individualna kurišča.

Pomemben del so tudi konkretni trajnostni prometni ukrepi. Kateri so se do sedaj najbolj obrestovali?

Težko bi se odločil za katerega od množice ukrepov, da se je bolj obrestoval od ostalih. Vsak ukrep sam zase bi težko zaživel. V bistvu pa največ pomeni ta skupni učinek, ki so ga različni ukrepi Ljubljani prinesli, za kar je Ljubljana tudi dobila naziv Zelene prestolnice Evrope. Še bolj pomembno pa je, da so te ukrepe mestni prebivalci in obiskovalci sprejeli za svoje!

Pravijo, da imajo vsake oči svojega pleskarja, zato tudi najbrž ni enoznačnega odgovora na naslednje vprašanje, in sicer: Zakaj si Ljubljana po vašem mnenju najbolj zasluži naziv Zelena prestolnica?

Zato, ker je naredila nekaj tako smelih korakov v pravo smer, kot si jih v večini evropskih primerljivih mest ni drznil speljati nihče. Recept je jasen. Jasna politična vizija,

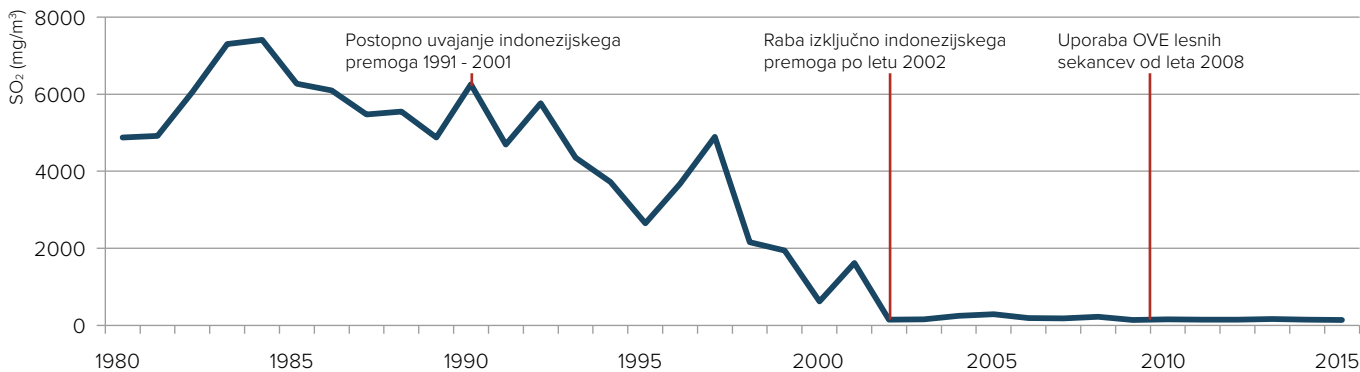
karizmatični politik in dosledna izpeljava. Začelo se je z zaprtjem mestnega središča za promet. Koliko nasprotovanj, negotovanj in slabe volje, pa tudi strahu, da bo mestno središče ostalo prazno. Zgodilo pa se je ravno nasprotno. Če bi se danes pojavil kdo s predlogom, da ponovno odpre center Ljubljane za promet, bi ga najbrž resno povprašali po mentalnem zdravju.

Leta 2011 ste na MOL pripravili razstavo »Vdihni Ljubljano«, ki je nazorno prikazala izboljševanje kakovosti zunanega zraka v prestolnici skozi zadnja desetletja. Ali lahko ob zaključku »zelenega leta« pričakujemo posodobljeno različico razstave?

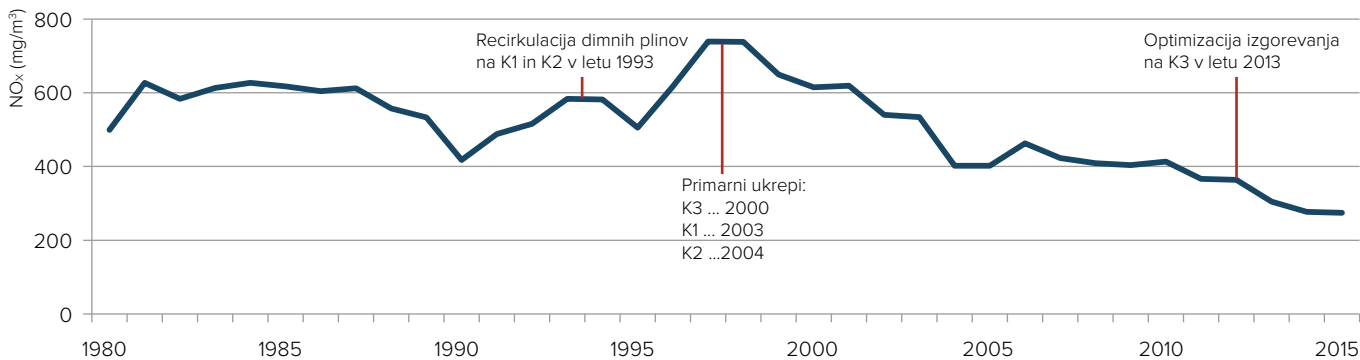
Razstava je bila v osnovi pripravljena v letu 2008, polna štiri desetletja od začetkov obratovanja Toplarne v Mostah v letu 1966. Z zadovoljstvom lahko rečem, da si bomo tudi na posodobljeni različici razstave lahko ogledali, kako se zrak v Ljubljani postopno izboljšuje.

Prispevek enote TE-TOL k izboljševanju kakovosti zraka v Mestni občini Ljubljana

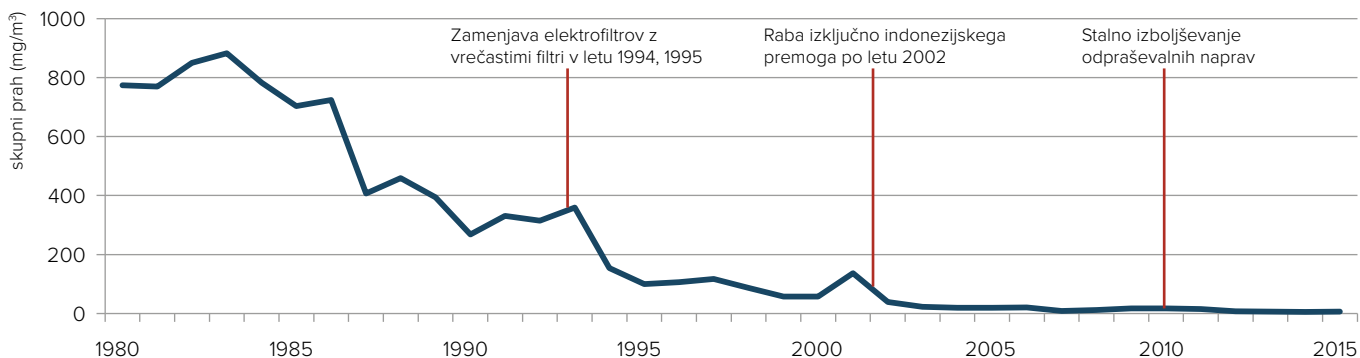
Zmanjševanje emisijskih koncentracij žveplovega dioksida (SO₂)

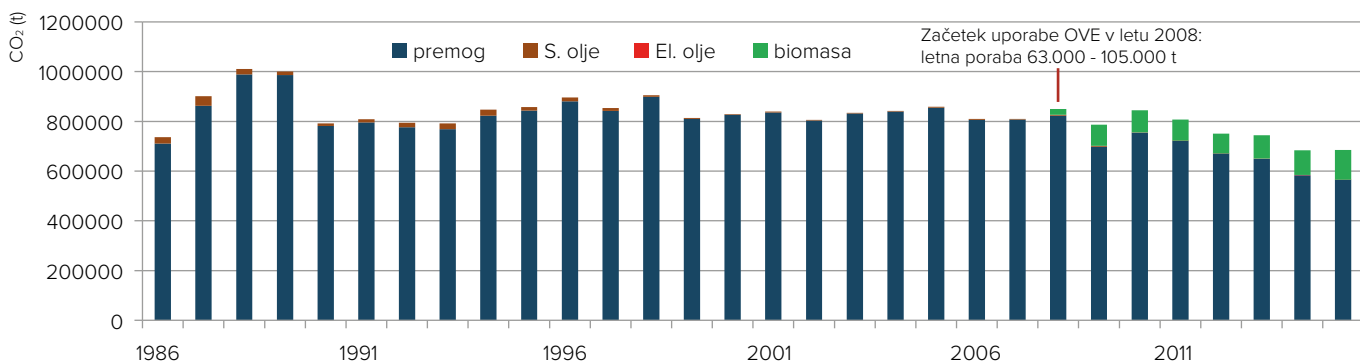
Zmanjševanje emisijskih koncentracij dušikovih oksidov (NO_x)

Zmanjševanje emisijskih koncentracij prahu

Emisije ogljikovega dioksida (CO₂)

Klub, ki ogreva zveste

SEKTOR ZA TRŽENJE

Klub Zvestoba ogreva je nadgradnja tržnih akcij iz preteklih let. Energetika Ljubljana ponuja velik nabor storitev za dom in danes v precej konkurenčnem okolju je treba svojim kupcem nuditi dosti več kot le plin, elektriko in toploto. Pričakovanja s strani kupcev so iz leta v leto večja in zahtevnejša in kot ponudnik energetskih storitev moramo biti v koraku s časom in povpraševanjem ter zagotavljati ustrezne rešitve v okviru svoje ponudbe. Klub Zvestoba ogreva članom poleg ugodnih cen nudi še mnoge druge ugodnosti.

Večkrat smo že pisali, kako je za podjetja danes pomemben vsak kupec. V trženju v Energetiki Ljubljana sprožamo pobude za nove storitve, za širjenje ponudbe in za širjenje območij, na katerih so ali še bodo naše storitve na voljo. Pri tem sodelujemo prav z vsemi sektorji v podjetju, vedno pogostejše in vedno bolj intenzivno. Prvenstveno je skrb vseh zaposlenih v Energetiki Ljubljana namenjena našim kupcem. V zadnjem času je Energetika Ljubljana uvedla nekaj storitev, da bi prav vsakemu od naših kupcev dokazali, da bivanju res dajemo utrip. Da lahko poskrbimo za celovito in ugodno energetsko oskrbo, udobje vseh virov energije na enem mestu.

Zato je bila odločitev, da nadgradimo akcijo, ki je bila v preteklosti namenjena samo odjemalcem zemeljskega plina, in ustanovimo Klub Zvestoba ogreva (Klub) za vse kupce Energetike Ljubljana, pričakovana. Naši zvesti kupci so namreč za podjetje najpomembnejši, zato smo ob ustanovitvi Kluba sklenili, da jim bomo zvestobo vrnili s številnimi ugodnostmi.

Od 1. decembra 2016 dalje se lahko v Klub včlanijo tako kupci toplote, zemeljskega plina in električne energije, ki izpolnjujejo Splošne pogoje Kluba Zvestoba ogreva, ki so objavljeni na spletni strani www.bivanjudajemoutrip.si. Kupci se v Klub včlanijo brezplačno, s članstvom pa si enostavno zagotovijo dostop do najugodnejše oskrbe z energijo. Vsem članom bodo namreč avtomatično pripadale posamezne mesečne ugodnosti, ki so tudi objavljene na spletni strani. V Klub pa se lahko včlanijo tudi kupci, ki so že deležni posameznih akcijskih ugodnosti Energetike Ljubljana.

V začetnih ustanovitvenih mesecih članom Kluba ponujamo ugodnosti v obliki popustov na dobavo zemeljskega plina in

električne energije. Za dobavo v decembru 2016 bo za vse člane veljala več kot 20 odstotkov nižja cena zemeljskega plina in več kot 15 odstotkov nižja cena električne energije (v primerjavi z uradnim cenikom Energetike Ljubljana). Neto cena zemeljskega plina bo znašala 0,1999 evra za standardni kubični meter, neto cena elektrike pa od 0,02882 evra za kilovatno uro v mali tarifi in od 0,05399 evra za kilovatno uro v veliki tarifi.

Ugodnosti se bodo nadaljevale tudi v letu 2017. V januarju 2017 bodo člani Kluba ponovno avtomatično upravičeni do nižje cene za zemeljski plin in električno energijo. In vsi tisti, ki bodo v decembru 2016 ustrezno javili številno stanje plinomera (odčitek), si bodo januarske ugodnosti podaljšali še v mesec februar. To pomeni skupno kar tri

mesece najugodnejše oskrbe z energijo in to v mesecih, ko jo običajno porabimo največ (december, januar, februar). Vse podrobne informacije o samem Klubu in ugodnostih ter prijavnimi obrazci so na voljo na spletni strani www.bivanjudajemoutrip.si.

Seveda pa so do tega trenutka uveljavljene ugodnosti le prvi korak na poti do izgradnje končne podobe Kluba. Takoj, ko bo možno, bomo vpeljali zbiranje točk. Več zbranih točk, ki bodo posledica večjih nakupov pri nas, bo prinašalo še dodatne ugodnosti v obliki popustov ali nižjih cen pri storitvah Energetike Ljubljana ter sčasoma morda tudi pri kakšnem od naših partnerjev. Energetika Ljubljana ima veliko zvestih kupcev in ta zvestoba bo v Klubu tudi nagrajena.

MEGAT

Ugodnosti za člane Kluba Zvestoba ogreva:

kar 3 mesece znižanih cen plina in elektrike samo za člane kluba:

- december 2016
- januar 2017
- februar 2017*

* Ugodnosti za mesec februar 2017 prejmejo tisti člani Kluba Zvestoba ogreva, ki bodo v mesecu decembru 2016 ustrezno javili številno stanje plinomera (od 29. do 31. 12. 2016).

CNG v Sloveniji – pot v lepšo prihodnost

SREČKO TRUNKELJ

V času, ko je tako na osebnem kot poslovnem področju vse usmerjeno k zmanjševanju stroškov in povečevanju dobička, kot tiste mantre, ki nas bodo pripeljale v brezskrbno prihodnost, se je Energetika Ljubljana na več področjih svojega delovanja odločila, da zavestno začne z vlaganji v trajnostno prihodnost. Pri korak je bil z uvedbo lesne biomase v proizvodnjo toplote in elektrike, ki je do danes prerastla iz entuziastičnih začetkov v resno proizvodnjo, saj zamenjuje že 15 odstotkov osnovnega goriva – premoga. V času, ko so bila vlaganja v izkoriščanje sončne energije še povezana z velikimi tveganji in so bile vračilne dobe investicijskih sredstev za novodobno poslovno logiko nesprejemljivo dolge, je na strehi svoje poslovne stavbe postavila monokristalno

Energetika Ljubljana je zaradi prizadevanj na področju spodbujanja trajnostne mobilnosti v novembru prejela častni naziv oz. priznanje odličnosti in tako postala Ambasador alternativnih goriv leta 2016 za jadransko-jonsko regijo.

fotovoltaično elektrarno, ki je z močjo 75 kW, predstavljala peti največji, vendar prvi monokristalni fotovoltaični objekt v Sloveniji.

Opogumljena z uspešno izvedenima projektoma izgradnje dveh trajnostno naravnih energetskega objekta, je bila Energetika Ljubljana v letu 2010 postavljena pred nove izzive sledenja svoji strategiji zagotavljanja cenovno ugodne, zanesljive in okolju prijazne dejavnosti. Pri iskanju nove priložnosti, s katero bi dolgoročno zagotovila uresniče-

Diverzifikacija CNG vozil na polnilnici v Šiški

Uporaba prve postavljene javne polnilnice v Šiški strmo narašča, zato je Energetika Ljubljana letos povečala njeno kapaciteto in na P+R Dolgi most postavila drugo polnilnico, ki je že v uporabi za javna vozila MOL.

vanje svojega poslanstva, je bila odločitev o začetku uvajanja zemeljskega plina kot goriva za pogon motornih vozil, povsem logična odločitev. Odločitev, ki se je iz negotovih začetkov do danes razvila v resno dejavnost, ki ne dopušča nobenih poenostavitvev, odstopanja od širitve in zagotavljanja zanesljivosti oskrbe.

Za odločitev v pričetek nove dejavnosti, to je oskrbe trga s CNG (stisnjen zemeljski plin) je bilo potrebno, zaradi popolnoma nerazvitega slovenskega trga osebnih vozil s pogonom na CNG, veliko poguma in dobro poznavanje tako tehnike kot vseh prednosti in slabosti zemeljskega plina, kot alternativnega goriva že dobro uveljavljenim naftnim derivatom in utekočinjenem naftnem plinu.

Da bi zagotovili uspešen zagon projekta, smo morali istočasno delovati na dveh področjih, na umeščanju polnilnice CNG, to je novega, v Sloveniji tehnološko neznanega objekta, v prostor in animaciji potencialnih uporabnikov CNG. Nobena od obeh nalog ni bila enostavna, vendar je s strokovnim pristopom in lastnim znanjem Energetika Ljubljana uspela v novembru 2011 odpreti prvo veliko javno polnilnico za CNG v Sloveniji in sploh prvo v Ljubljani. S tem dejanjem je bila pričeta nova doba diverzifikacije goriv v prometu in tisti korak, ki je vsem uporabnikom vozil omogočil, da iz samo deklarativnega zavzemanja za omejevanje izpustov v prometu nekaj tudi v resnici naredijo.

Prvi, ki je spoznal prednost novega goriva in ki je bil sposoben razmišljati izven ustaljeni okvirov in navad, je bil Ljubljanski potniški promet. Posebna kakovost odločitve Ljubljanskega potniškega prometa za prehod iz vozil na naftne derivate na vozila, ki za po-

gon uporabljajo zemeljski plin, je bila ravno v sposobnosti pogleda v prihodnost trajne mobilnosti, kjer uporaba CNG danes, sploh daje upanje na doseganje elektromobilnosti v prihodnosti.

Na osnovi izkušenj prvih uporabnikov se je trg CNG iz širšega območja Ljubljane razširil tudi na ostalo Slovenijo. Prodaja zemeljskega plina se je iz skromnih začetkov, ki je obsegala 400.000 Nm³/leto, do danes povečala na 2,4 Mio Nm³/leto in bo glede na povečevanje števila uporabnikov CNG v letu 2017 dosegla 3,0 Mio Nm³/leto. Vzporedno s povečevanjem prodaje CNG, so se začeli popravljati tudi finančni kazalci dejavnosti, ki se danes izkazuje s povsem sprejemljivim rezultatom.

Energija = plin

Vse skupaj bi lahko opisali tudi s krilatitico, da je sreča na strani pogumnih, vendar pogum ni vse. Pri odločitvi za uvedbo novega goriva na trg je treba pogum postaviti v drugo vrsto in kot prvo prioriteto upoštevati znanje, na katerem potem lahko temeljijo tudi ambicije, ki vodijo k uspešni zgodbi.

Res pa je, da je vsako pionirstvo povezano tudi s težavami, predsodki, nelojalno konkurenco, pavšalizmom nestrokovne javnosti in seveda nihanjem v ekonomiki dejavnosti. Res je, da vsem, ki pridejo na že formiran trg kasneje, ko je okolje varno in predvidljivo in pripada tudi največji del zaslužka, je prvi korak povezan z uvajanjem nečesa novega tisto, kar ostane zapisano v zgodovini. In pionirstvo tudi nekaj stane. Energetika Ljubljana tudi po petih letih pod prvo prioriteto postavlja spodbude za širitev CNG v prometu, zato ceno ne prilagaja želji po maksimiranju dobička, ampak predvsem zasleduje cilj cenovne ugodnosti CNG, ki je žal še vedno eno od najpomembnejših parametrov pri odločanju za nakup vozila na alternativno gorivo. Prednosti alternativnih goriv, ki so povezane z okoljem so žal še vedno v drugem planu.

Tudi prihodnost razvoja uvajanja okolju prijaznih goriv v promet Energetika Ljubljana ne prepušča naključju. Ob istočasni širitvi CNG polnilnic v Ljubljani in Sloveniji, v marcu 2017 načrtuje otvoritev prve LNG polnilnice. S tem bosta Energetika Ljubljana in Mesto Ljubljana dobila svoje mesto na Mediteranskem koridorju, ki bo logistično povezal tranzitni promet med vzhodom in zahodom Evrope.

Če zaključim s povsem enostavnim zaključkom. Tistim, ki hočejo, znajo in trenutne lastne koristi postavijo na drugo mesto, se priložnosti ponujajo same od sebe. Potrebno jih je samo videti in izkoristiti. Veliko tega je povezano ravno z alternativnimi viri energije.

MEGAVAT

Zgodovina daljinskega ogrevanja

VOJKO PUCIHAR

Pomen energije za družbeni razvoj

Oskrba z energijo predstavlja enega najpomembnejših procesov v gospodarskem življenju, zlasti pa v modernem gospodarskem sistemu. Gre za enega osrednjih fenomenov in dejavnosti, ki so vseskozi prisotni na ozadju potekajočih procesov. Prehajanje na nove vire energije pomeni tehnološki in družbeni preobrat. Energetski viri so simbol, bolj rečeno gibalno oziroma posledica tehnološkega napredka. Uvajanje novih energetskih virov in z njimi povezanimi koncepti so rezultat znanstveno tehnične revolucije ob koncu devetnajstega in začetku dvajsetega stoletja, rezultat temeljnih inovativnih in aplikativnih procesov. Prenos teh dosežkov v realno življenje je v gospodarstvu, krajini in življenju ljudi sprožila daljnosežne posledice. In to tako na tehničnem, tehnološkem in posledično gospodarskem in socialnem področju. Za to splošno in zelo obširno opredelivijo stojijo strategije, načini in uveljavljene dobre prakse energetske oskrbe v MOL v zadnjem poldrugem stoletju. Kot zahteven tehnološki, gospodarski, okoljski in socialen proces so imeli načini in vsebine energetske oskrbe tudi globoke učinke na strukturo ekonomije in družbe. Problem energetske odvisnosti odločilno zaznamuje sodobne družbe in njene strategije gospodarskega in družbenega razvoja. Stabilna energetska oskrba je zanesljivo več kot zgolj tehnološka ali gospodarska paradigma. Dejstvo je, da je ni mogoče izvesti na tako ozke kategorije, sčasoma je namreč postala način življenja.

Razvoj daljinskega ogrevanja v MOL

Mestna elektrarna ljubljanska (MEL) je bila predana v uporabo 1. januarja 1898 in od takrat dalje doživela več preobrazb. Graditev termoelektrarne je bila povezana z zapleti, tako kot tudi njeno kasnejše delovanje. Priprave na prvo tovrstno gradnjo v mestu so se začele kot posledica monopola ljubljanske plinarne šest let pred velikonočnim ljubljanskim potresom leta 1895, po katerem se je Ljubljana temeljito modernizirala na več ravneh. V času, ko se je petčlanski odbor odločal med enosmernim in izmeničnim tokom v mestu, se nihče med člani ni dobro zavedal, kako pomembna je dobra lokacija za elektrarno, ki ima količinsko ustrezen vir vode, urejen dostop premoga po železniških tirih, zagotovljene odjemalce itn. Navkljub številnim ponudnikom in svetovalcem je pri-

šlo tudi do vrste slabih odločitev. Premog za peči so dovažali iz oddaljenega "gorenskega" kolodvora v Šiški, kar je dražilo elektriko in odvrčalo nove odjemalce. Po začetnem navdušenju nad električnimi lučmi v Ljubljani je nastopilo obdobje težav, povezanih z delovanjem MEL: tako logističnih, tehničnih kot gospodarskih, ki so jih odbor in občinski močje reševali s posodobitvami naprav in drugače. Po drugi strani pa je prav teh zaradi

teh slabosti in vrzeli v delovanju MEL Ljubljana leta 1901 dobila tramvaj, ki je postal podnevi ključen odjemalec električne energije. Tako je MEL lahko delovala podnevi in ponoči, ne da bi bilo treba – kot nekoč – vedno znova »segrevati« ohlajene kotle. MEL je preživela prvo in drugo svetovno vojno ter delovala vse do sredine šestdesetih let, ko so na obrobju Ljubljane zgradili novi toplarni.

V začetku 60-ih let se stara mestna termoelektrarna na Slomškovi ulici preuredi v kotlarno in ta prevzame začasno vlogo toplotnega proizvodnega vira. Ker sčasoma

Toplarna Šiška (TOŠ)

ne sledi več pospešenemu razvoju mesta Ljubljane, se je v zgodnjih 60-tih letih pričelo z izgradnjo Toplarne Ljubljana v Mostah, ki začne z rednim obratovanjem leta 1966. Toplarna Ljubljana (v 80. lh letih se preimenuje v Termoelektrarno Toplarno Ljubljana) je 24. decembra leta 1966 v elektroenergetski sistem oddala prve kilovatne ure električne energije. S tem se je začela soproizvodnja električne in toplotne energije v še do danes največji soproizvodnji v Sloveniji.

Z naglim razvojem Ljubljane so naraščale tudi potrebe po toplotni energiji. Predvsem izredno naglo je naraščala potreba po daljinskem ogrevanju mesta, ki je preseгла zmogljivosti zgrajene termoelektrarne-toplarne v Mostah. Zato je bilo nujno potrebno zgraditi tudi novo toplarno v Šiški, ki je oskrbovala s toplotno energijo severozahodni del mesta Ljubljana. Z dvema „toplarnama“ je bila zagotovljena celovita oskrba Ljubljane z ogrevanjem.

Razvoj Energetike Ljubljana skozi čas

Stara mestna termoelektrarna, ki se je nahajala na Slomškovi ulici, je bila leta 1961 preurejena v kotlovnico in je pričela dobavljati toploto bližnji šoli (OŠ Toneta Čufarja).

Leta 1966 je z obratovanjem, kot že navedeno, začela toplarna v Mostah, nekaj let za njo pa še toplarna v Šiški. Nato sledi tudi proizvodnja oziroma distribucija pare iz Termoelektrarne Toplarne Ljubljana v letu 1968 za potrebe odjemalcev v novi industrijski coni ob Letališki cesti, iz Toplarne Šiška pa v letu 1973 za potrebe odjemalcev v okoliški industrijski coni. Ta energent se še danes uporablja predvsem za industrijske objekte ter potrebe ljubljanske bolnišnice.

Leta 1974 sta se v delavnem procesu povezali podjetje Plinarna in Komunalna energetika Ljubljana, ki je bila predhodno oddvojena enota iz Termoelektrarne Toplarne Ljubljane. Tako je Energetika Ljubljana nastala leta 1981 po združitvi dejavnosti in znanja dveh podjetij, ki sta se ukvarjali z distribucijo in proizvodnjo energije; z distribucijo plina se je do tedaj ukvarjala Plinarna, preko svojega vročevodnega sistema in vršnega vira v Šiški pa je mesto oskrbovala Komunalna Energetika Ljubljana. Podjetje v sedanji organizacijski obliki se je dokončno v pravno-formalno povezano celoto združilo leta 1991, ko se je z združitvijo dejavnosti pričela doba Javnega podjetja Energetike Ljubljana. Z ostalimi javnimi podjetji je Energetika Ljubljana od leta 1994 vključena v Mestni Holding Ljubljana, ki ga danes poznamo pod imenom Javni Holding Ljubljana. Družba je svoje preoblikovanje zaključila 31. 1. 2014, ko je pripojila družbo Termoelektrarna Toplarna Ljubljana (TE-TOL) in tako postala največji energetski sistem v Sloveniji za daljinsko oskrbo s toploto in zemeljskim plinom.

Daljinsko ogrevanje danes

V Sloveniji je daljinsko ogrevanje prisotno predvsem v mestih. Mestna občina Ljubljana ima v ta namen sprejet Odlok o prioritetni uporabi energentov in ogrevanju na območju MOL. Daljinsko ogrevanje je način ogrevanja stavb, pri katerem toploto prenašamo

od proizvodnega vira toplote k porabnikom po cevnem omrežju. Z daljinskim ogrevanjem nadomestimo manjše individualne ogrevalne naprave po stavbah. Tako toplota prihaja do posameznih stanovanjskih in drugih objektov po vročevodnem sistemu, ki iz omrežja preko toplotne postaje prehaja v objekt.

V soproizvodnih energetskih virih se voda ogreje do ustrezne temperature in nato s pomočjo črpalk pošlje po omrežju. Nosilec toplote v vročevodnem sistemu je demineralizirana in odplinjena vroča voda.

Tehnološki postopek pridobivanja energije s sočasno proizvodnjo toplote in električne energije omogoča najboljše izkoriščanje primarnega goriva, s tem pa tudi najboljši gospodarski in okoljski rezultat. Tako oskrbovalni daljinski sistem ogrevanja zagotavlja dolgoročno zanesljivo in zadostno oskrbo ter učinkovito rabo energije.

Prednosti daljinskega ogrevanja

- Prijazno do okolja
- Cenovno ugodno in stabilno
- Velika zanesljivost oskrbe
- Udoben način ogrevanja
- Varno obratovanje in enostavno vzdrževanje
- Prihranek prostora

Na sistem daljinske oskrbe s toploto, ki poteka le na območju Mestne občine Ljubljana, je priključena že večina večjih objektov, izkoriščenost vročevodnega omrežja pa je primerljiva z državami Evropske unije.

Sistem daljinskega ogrevanja je v Ljubljani že tako uveljavljen, da se nanj priključujejo vsi novi objekti, ki se gradijo na območju, kjer je predviden ta sistem. Sočasno s priključevanjem novogradenj in širitvijo omrežja so bile na sistem priključene tudi vse večje kotlovnice in tudi veliko število večjih stanovanjskih, industrijskih, poslovnih in drugih objektov, ki še niso imeli vgrajeno centralno ogrevanje.

MEGAT

Puščanje vročevoda=toplote

Osnovni obratovalni podatki :

Sistem daljinskega ogrevanja		2015
Dolžina vročevodnega omrežja	km	267,2
Priključna moč	MW	1.192,2
Število priključenih toplotnih postaj	kos	4.106
Proizvodnja in nakup toplote	GWh	1.258,1
Prodaja toplote (vroča voda in para)	GWh	1.108,1

Vir: NUK: Naša skupnost 1972, 1975, g. Brate; <http://www.energetika-lj.si/toplota>

Termofor za mesta

PRIMOŽ ŠKERL

Naj za začetek skočim v statistiko: za kar polovico celotne porabe energije v EU so odgovorna gospodinjstva in industrija, oboji v približno enakem deležu. Ogromna številka, če jo primerjamo s porabo transportnega sektorja (tretjina vse energije), ostalih 15 odstotkov porabe pa si razdelijo storitvene dejavnosti in kmetijstvo z gozdarstvom. Od vse energije, ki se porablja v gospodinjstvih in industriji, je več kot 70 odstotkov namenjene za ogrevanje objektov in rabo v industrijskih procesih (27 odstotkov je gre še za razsvetlavo in električne pogone ter slabe tri odstotke za hlajenje). Zakaj to navajam? Ker se še vedno 84 odstotkov vse energije, potrebne za ogrevanje in hlajenje, generira s sežiganjem fosilnih goriv. Ščepec matematike nam pomaga do spoznanja, da v EU 30 odstotkov vse porabljene energije predstavlja ogreva toplota iz fosilnih goriv. In kaj nam je storiti? Fosilna goriva zamenjajmo z drugim virom toplote. Sliši se enostavno, pa je izvedljivo? Po podatkih Eurostata potrebujemo v EU za ogrevanje približno 3.500 TWh toplote iz fosilnih goriv letno. Za perspektivo: to je približno 3.500 letnih potreb ljubljanskega sistema daljinskega ogrevanja.

Biomasa – sezonski hranilnik sončne energije

Lahko razmišljamo o lesni biomasi in drugih biogorivih, pa bo zaključek vedno isti: vsa biogoriva so le sezonski hranilniki sončne energije. Poleti, ko je dovolj sonca, imajo drevesa in druge rastline prirastek, ki ga pozimi lahko porabimo kot biogorivo za tako ali drugačno proizvodnjo toplote. Zakaj torej ne bi uporabili toplote sonca v njeni surovi obliki?

Spomeniki inženirstvu

Tu vstopijo v zgodbo sezonski hranilniki energije. Kot že njihovo ime pove, hranijo energijo med sezonami, podobno kot biomasa. Polnijo se, ko je energije obilo, in jo oddajajo, ko je primanjkuje. In nikakor ni potrebna visoka tehnologija. Nasprotno: ljudje že dolga stoletja poznajo ledene jame, v katerih so za poletje shranjevali zimski led. Danes pa so naše potrebe obrnjene: poleti bi morali shranjevati toploto za uporabo pozimi. Idejo lahko podkrepimo naš obstoječi hranilnik toplote, ki pa je za vlogo sezonskega hranilnika nekaj velikostnih redov premajhen: shrani do 850 MWh toplote, s čimer lahko na hladen zimski dan pokriva potrebe odjemalcev slabe tri ure, poleti pa približno

Hranilnik toplote in polje sončnih kolektorjev v mestecu Ramboll na Danskem

en dan. Če bi hoteli pokriti vse potrebe odjemalcev toplote v treh zimskih mesecih, bi potrebovali približno 500 GWh shranjene toplote. Nadzemni valjasti akumulator toplote, ki bi shranil toliko toplote, bi bil visok 50 m in imel premer 560 metrov, prostornino pa kar 12,5 milijonov m³ vode. Inženirsko bi bila postavitev takega rezervoarja monumentalen podvig na nivoju egipčanskih piramid – trenutno na svetu ni nadzemnega rezervoarja blizu take velikosti. Največji rezervoar, pa še ta podzemni, je tokijski razbremenilnik prostornine 345.000 m³, kar predstavlja slabe tri odstotke ocenjene prostornine hranilnika toplote.

Pa vseeno se giblje ...

Na srečo obstajajo tudi podzemni hranilniki toplote, ki so dejansko izkopane jame, katerih stranice so prevlečene s toplotno izolacijo in hidroizolacijo ter s prosto plavajočo toplotno izolacijo v obliki stiropornih krogel na gladini. Taki hranilniki so že aktivni na Danskem, eden večjih, v velikosti 203.000 m³, je postavljen v mestecu Ramboll in lahko shrani približno 8 GWh toplote (na fotografiji). Podoben, vendar bistveno večji projekt, snujejo v nam bližnjem Gradcu, kjer bi 25 odstotkov toplote za potrebe daljinskega ogrevanja zagotavljalo sonce. Investicijo ocenjujejo na 200 mio EUR.

Poleg hranilnikov toplote, ki lahko dosežejo gigantske razsežnosti, obstajajo tudi manj vpadljivi načini hranjenja toplote, kot so npr. polja geosond, kjer se s pomočjo v vrtnah vgrajenih toplotnih izmenjevalnikov segreva zemljina sama. Investicijski strošek je precej nižji in tudi videz ni tako vpadljiv kot v prejšnjih primerih, je pa hranjenje toplote v zemljini težavnejše od vodnih hranilnikov, pa tudi temperature zemljine so nižje. Potrebna

je skrbna izbira lokacije. Podobno velja za hranjenje energije v podzemnih vodonosnikih, ki je najcenejše od vseh navedenih načinov, so pa močno omejene temperature medija (kombinacija s toplotno črpalko je nujna) in razpoložljive primerne lokacije, izrazito visoke so tudi toplotne izgube, saj hranilnik ni izoliran.

Žetev sonca

Ostane še polnjenje hranilnika s toploto. Za to so potrebna velika polja sončnih kolektorjev, ki ogrevajo vodo v hranilniku. Ob upoštevanju razpoložljivega sončnega sevanja v Ljubljani ter izkoristka pretvorbe kolektorjev bi bilo za napolnitev hranilnika toplote potrebnih približno 83 hektarov kolektorjev. Za primerjavo: gramoznica v Stanežičah obsega približno 35 hektarov. Tukaj je potrebno pripomniti, da so vsi izračuni na nivoju koncepta, zato so lahko tu prikazane potrebe bistveno večje od optimalnih.

Za konec

Sezonsko hranjenje energije je trenutno še zelo v povojih, bo pa zanesljivo postalo eden ključnih trajnostnih virov toplote, še posebej zaradi vpliva na zmanjšanje rabe fosilnih goriv. Na prikazanih primerih se lahko oblikujejo nadaljnje usmeritve za delo na sistemih daljinskega ogrevanja: namesto gradnje ogromnih sezonskih hranilnikov toplote je treba najprej zmanjšati rabo ogrevalne toplote v objektih z ukrepi njene učinkovite rabe ter nižati temperature distribuirane toplote. Šele na koncu pride do polnega izraza dimenzijsko in stroškovno optimizirano sezonsko hranjenje toplote, pri čemer verjetno niti tehnologija niti medij ne bosta igrala ključne vloge.

1965 1966 1967 1968 1969 1970 1971 1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990

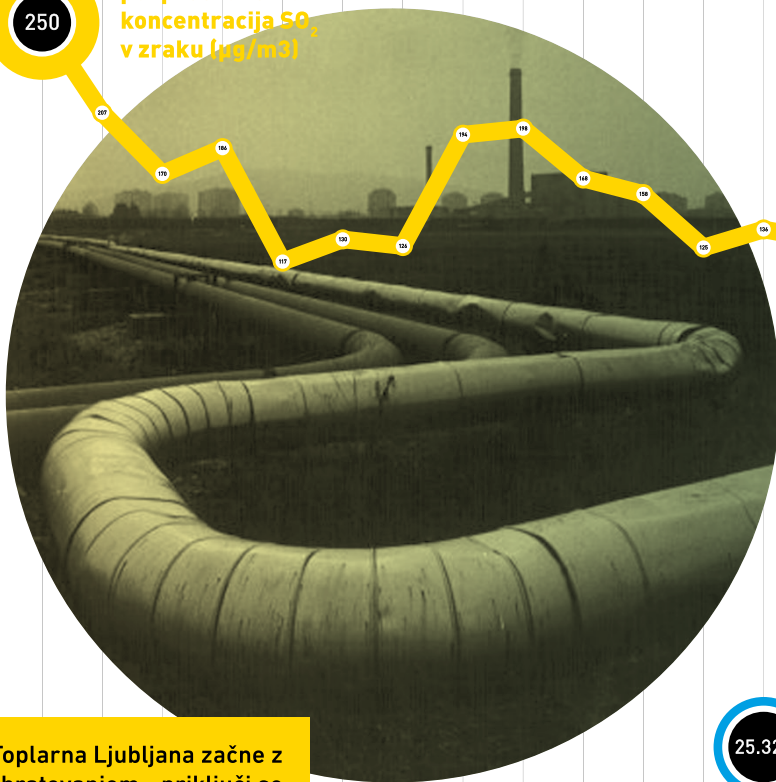
Toplarna Ljubljana se reorganizira v dve delovni organizaciji: Komunalno energetiko Ljubljana, ki prevzame distribucijo toplotne energije, in Toplarno Ljubljana, ki skrbi za sproizvodnjo toplotne in električne energije. Vročevodno omrežje v tem času meri 49 km.

Z obratovanjem začne proizvodna enota 3. S tem se instalirana moč Toplarne Ljubljana poveča na 124 MW električne energije in 350 MW toplotne energije. Toplarna Ljubljana se preimenuje v Termoelektrarno toplarno Ljubljana (TE-TOL) in postane največja sproizvodnja toplotne in električne energije v Sloveniji. Na leto proizvede 322 GWh električne energije in 690 GWh ogrevne toplote, za kar porabi 714 tisoč ton premoga. Vročevodno omrežje v tem času meri 132 km, s toploto iz daljinskega ogrevanja pa se oskrbuje 33.596 stanovanj.

Z vidika ukrepov nadaljnega izboljševanja kakovosti zraka se začne testiranje zamenjave domačih premogov z okolje manj obremenjujočimi uvoženimi premogi. TE-TOL na leto proizvede 325 GWh električne energije in 690 GWh ogrevne toplote, kar porabi 610 tisoč ton premoga. Vročevodno omrežje v tem času meri 162 km, s toploto iz daljinskega ogrevanja pa se oskrbuje 41.833 stanovanj.

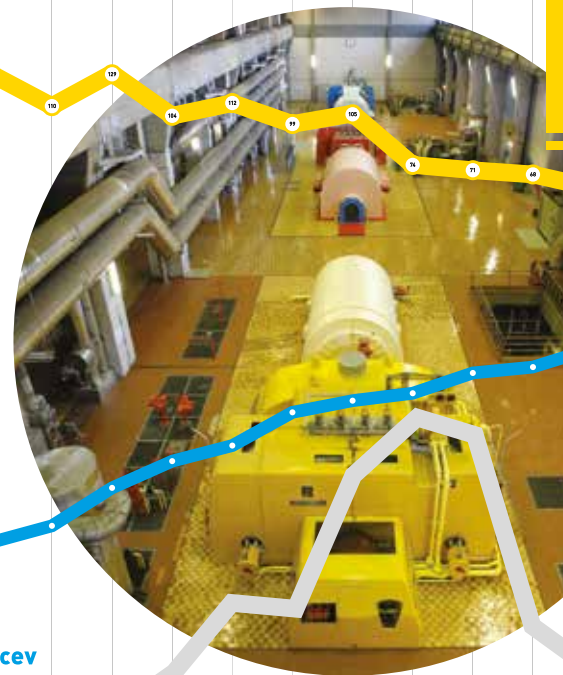
250

povprečna letna koncentracija SO₂ v zraku (µg/m³)

25.323

število odjemalcev

Toplarna Ljubljana začne z obratovanjem - priključi se na vročevodno omrežje ter z dvema proizvodnima enotama z instalirano močjo 74 MW električne energije in 234 MW toplotne energije začne oddajati toploto za potrebe daljinskega ogrevanja Ljubljane in elektriko za potrebe elektro-energetskega omrežja Slovenije. Vročevodno omrežje v tem času meri 15 km.

LJUBLJANA, S. — Včasaj slovensko so imeli v ljubljanski toplotni inštituciji slovensko, to je direktor tov. Lampič ob prisotnosti inženjerskega del in kolektivna slovenska kuharica prvi hotel. Poskusno ogrevanje kotla bo trajalo 21 dni, polječ pa ga bodo spet ohladili. ogrevanje bodo posovili izkrali, tako da bo v jeseni lahko toplotna se redno delovala. Kotel je toplotna kapila na Madžarskem, močvirni pa so ga strokovnjaki mariborske Elektrodistribucije in splošne ministrstva pod vodstvom madžarskih strokovnjakov. Na sliki: peč v ljubljanski toplotni. (Foto: M. Zaplatil)

450

poraba premoga (tisoč ton)

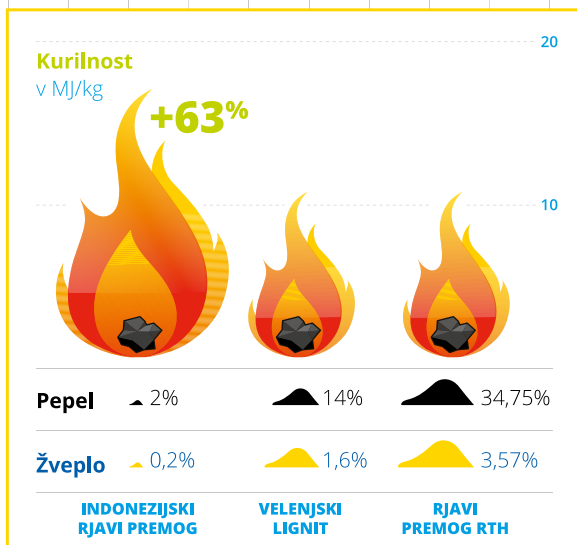

TE-TOL ob 849 GWh toplote proizvede rekordno količino električne energije, in sicer 481 GWh, za kar porabi 925 tisoč ton premoga.

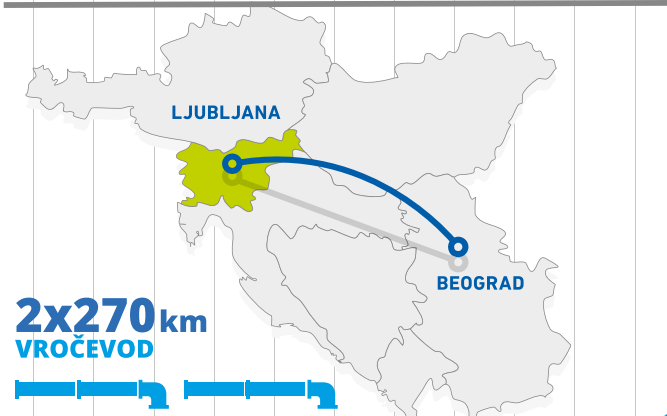
Električne in toplotne energije v Ljubljani

1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016

na
čne
za
enimi
to
945
za
n
eri
pa se
vanj.

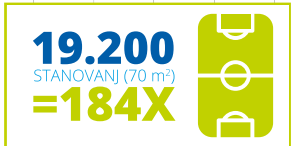
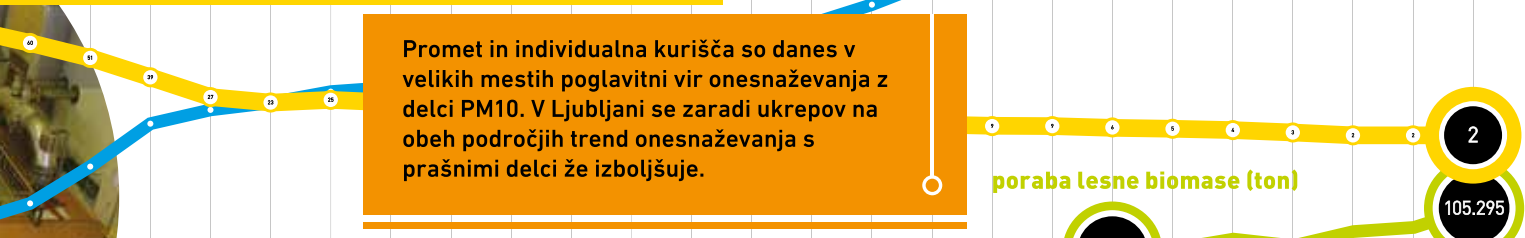

Družba TE-TOL se pripoji k družbi Energetika Ljubljana in postane enota TE-TOL. Letno proizvede 340 GWh električne energije in 1.083 GWh ogrevne toplote, za kar porabi 322 tisoč ton premoga in 87 tisoč ton lesnih sekancev. Energija iz OVE predstavlja 10 % vse proizvedene energije. Vročevodno omrežje v tem času meri 261 km, s toploto iz daljinskega ogrevanja pa se oskrbuje 56.992 stanovanj.

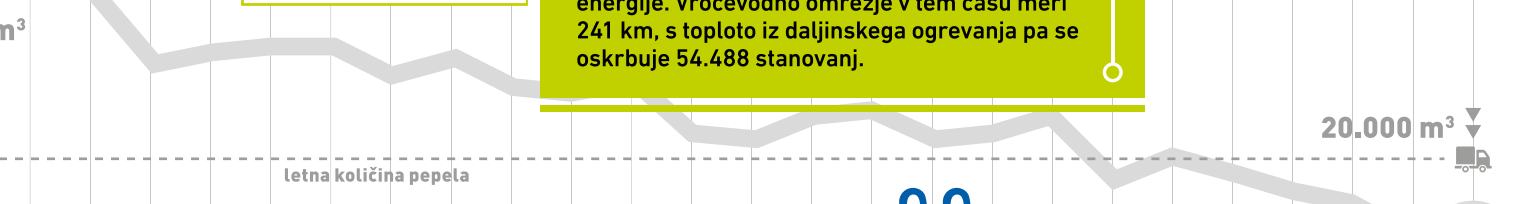
Začne se uporaba izključno indonezijskega premoga, ki ima visoko energetsko vrednost in zelo nizko vsebnost žvepla in pepela. TE-TOL na leto proizvede 383 GWh električne energije in 1.050 GWh ogrevne toplote, za kar porabi 445 tisoč ton okoljsko sprejemljivejšega premoga. Vročevodno omrežje v tem času meri 208 km, s toploto iz daljinskega ogrevanja pa se oskrbuje 48.936 stanovanj.

Promet in individualna kurišča so danes v velikih mestih poglavitni vir onesnaževanja z delci PM10. V Ljubljani se zaradi ukrepov na obeh področjih trend onesnaževanja s prašnimi delci že izboljšuje.

onesnaženost z delci PM10 (µg/m³)

V proizvodni enoti 3 se začne uporabljati OVE-lesni sekanci. TE-TOL na leto proizvede 348 GWh električne energije in 1.120 GWh ogrevne toplote, za kar porabi 378 tisoč ton premoga in 64 tisoč ton lesnih sekancev. Energija iz lesnih sekancev predstavlja 8 % vse proizvedene energije. Vročevodno omrežje v tem času meri 241 km, s toploto iz daljinskega ogrevanja pa se oskrbuje 54.488 stanovanj.

Enota TE-TOL proizvede 310 GWh električne energije in 982 GWh ogrevne toplote, za kar porabi 312 tisoč ton premoga in 105 tisoč ton lesnih sekancev. Energija iz lesnih sekancev predstavlja 15 % vse proizvedene energije. Vročevodno omrežje v tem času meri 265 km, s toploto iz daljinskega ogrevanja pa se oskrbuje 57.000 stanovanj.

■ ČLEN V VERIGI

Alojz Galič in Slavko Švara

Oskrba s plinom in toploto skozi oči nekdanjih sodelavcev

POGOVORJAL SEM SE BORIS ŠORC

Alojz Galič

Gospod Galič Alojz je starosta naših upokojencev iz Plinarne. Rojen pred 81 leti v okolici Višnje gore.

Dober dan, gospod Galič. Letos mineva 155 let ustanovitve Mestne plinarne Ljubljana. Tudi Vi ste prispevali k razvoju tega podjetja ...

V Plinarni sem se zaposlil daljnega 1952. leta. Spomnim se prvega delovnega dne, ko sem v roke dobil kramp in lopato in nalogo, da skopljem jamo široko 1,3 metra, globoko 1,5 metra in 3 metre dolgo. Tako so monterji prišli do plinovoda, ki je puščal. Popoldne po »šihstu« sem kar zaspal, utrujen v vlaklu proti Višnji gori. To so bila težka povojna leta, leta obnove, pomanjkanja in težkega dela. Poleg kopanja sem pozneje delal v proizvodnji plina, čiščenja katrana in kokska iz peči. Vpisal sem se v Kovinarsko šolo na Cesti na Brdo in jo uspešno končal. Začel sem delati na plinovodni mreži. Takrat ni bilo nobenih prevoznih sredstev v podjetju, prvo kolo smo dobili 1953. leta. Na teren smo odhajali peš in v velikih torbah nosili orodje za delo, nekateri so imeli vozičke, v katerih so vlekli še druge pripomočke. Leta 1955 smo v podjetje dobili moped, to je bilo prvo vozilo na motorni pogon, voz s konjsko vleko je bilo še vedno tovorno sredstvo za prevoz premoga iz železniške postaje do Resljeve. Iz premoega se je namreč predeloval plin v pečeh. V šestdesetih letih smo dobili prvi kombi IMV iz Novega mesta.

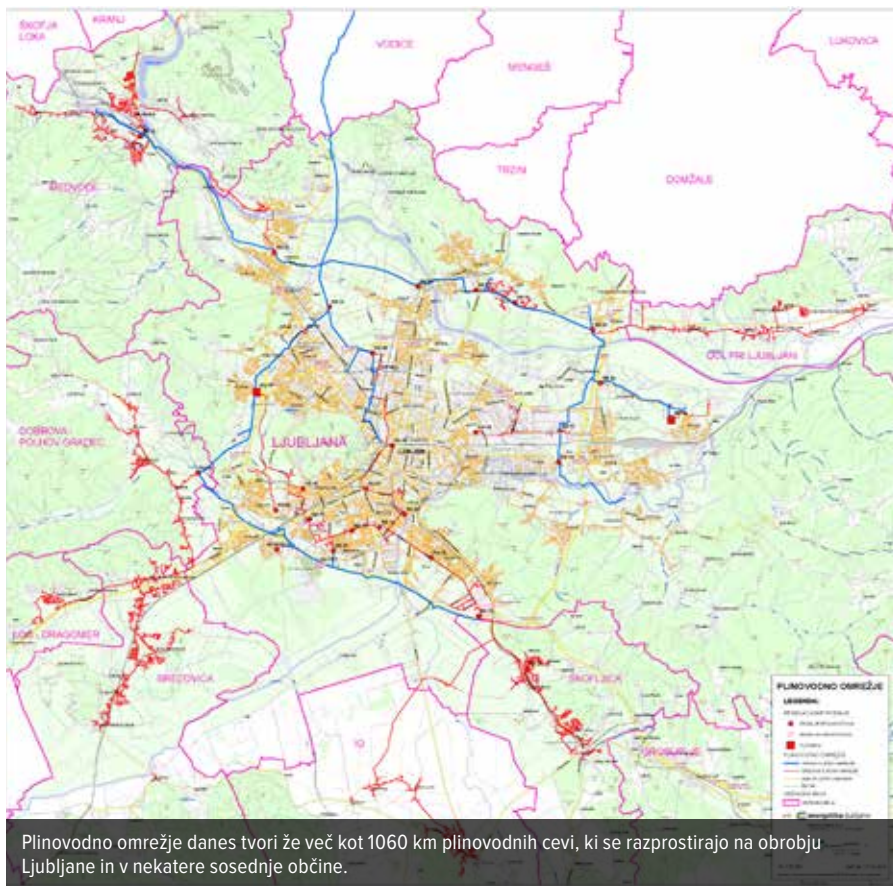
Kaj pa nov preboj?

Ja, ta se je začel v šestdesetih letih, ko smo prešli na nov način dela, začela se je proizvodnja t.i. mestnega plina, mešanice butana in zraka, uvedba novih plinovodnih PVC cevi in počasno opuščanje litoželeznih plinovodov. Mene so takrat postavili na mesto vodje omrežja. Imel sem družino in vse več skrbi. Plinarna se je leta 1981 preselila iz Resljeve na novo lokacijo Verovškova 70. Začeli smo s sanacijo plinovodnega omrežja. Leto 1990 je prišlo zelo hitro in takrat sem sem kot vodja intervencije upokojil.

In zdaj?

Zdaj skrbim za svojo bolno soprogo, ki rabi 24-urno oskrbo. Prva leta v pokoju sem obiskoval svoje sodelavce, ki so bili že v pokoju v domovih za ostarele ali na zdravljenju v bolnicah. Obiskujejo me moji trije sinovi, na katere sem nadvse ponosen.

Ob najinem slovesu se je spomnil svojih starih sodelavcev: Francke, Igorja, Eda, Sreča, Joža..... Nasvidenje, vso srečo in zdravje vam želim, gospod Alojz.

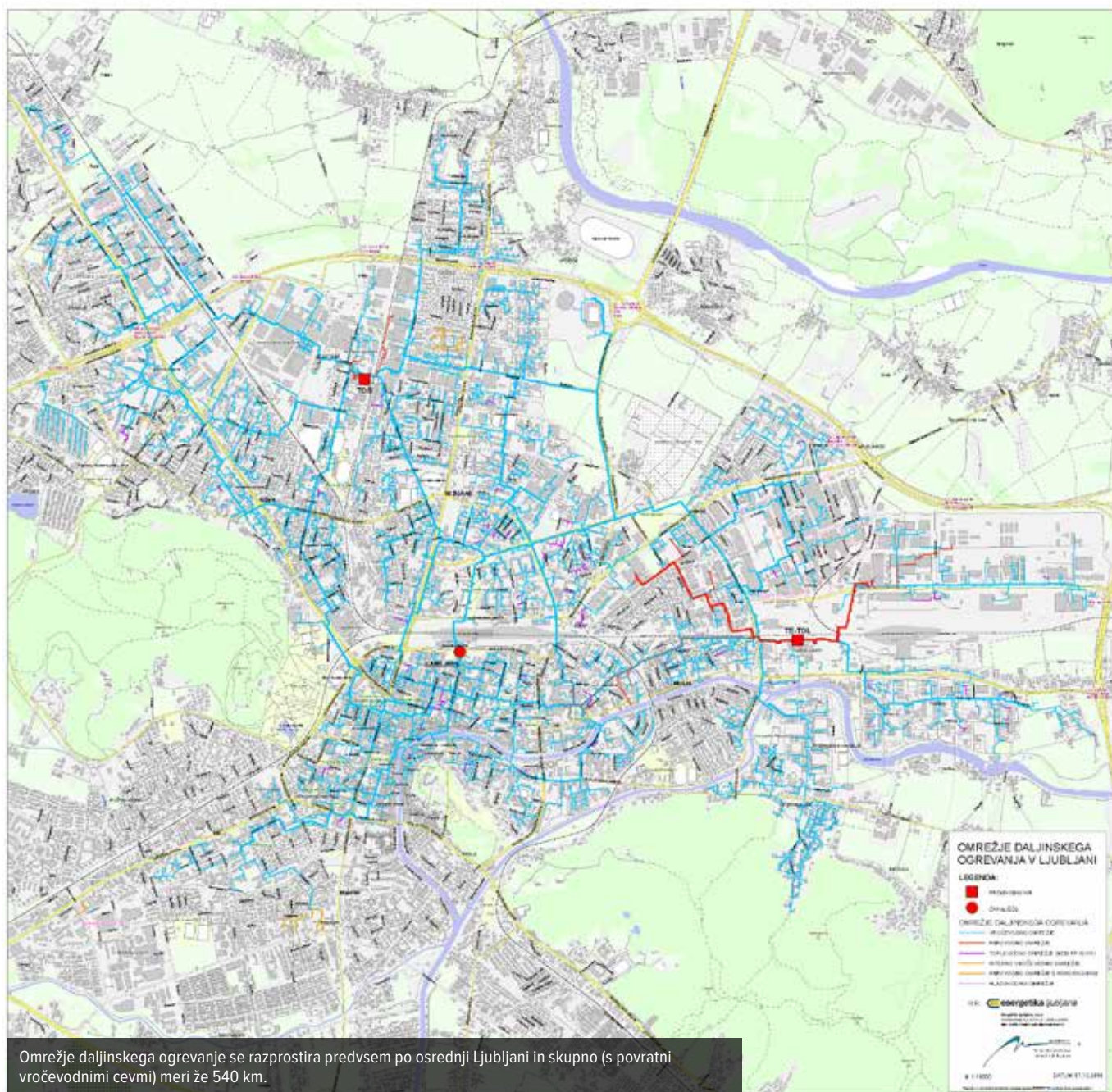

Plinovodno omrežje danes tvori že več kot 1060 km plinovodnih cevi, ki se razprostirajo na obrobju Ljubljane in v nekatere sosednje občine.

Slavko Švara

Gospod Slavko Švara je s svojimi častitljivimi 94-imi leti najstarejši upokojenec našega podjetja. Rojen v Komnu, je ta klenci Kraševca izjemno prijazen sogovornik, saj mu »verstanden dachboden« še odlično dela, probleme ima le s koleno in zato težko hodi, a k mizi, pri kateri sva imela pogovor, je ponosno prisedel. Gospod Slavko, letos imamo več jubilejev v našem podjetju, med drugim 55. obletnica oskrbe s toplote in 155 let delovanja Plinarne. Tudi vi ste prispevali svoj delež k temu.

Da, moja pot je dolga. Kot mladenič sem med šolanjem v Ajdovščini in doma po Krasu sodeloval kot aktivist v uporu proti okupatorju (Italijanom). Pisali smo proti fašistične parole, razobešali slovenske zastave. Leta 1942 so me (kot mnoge druge) deportirali v italijansko vojsko blizu Torina. Kmalu po razpadu Italije so nas Nemci razorožili in poslali v taborišča. Leta 1945 smo s tovornimi vlaki prispeli v Beograd. Nekako sem uspel priti domov. Po vojni sem delal v različnih službah po Primorskem. Končal sem večerno gimnazijo. V Medvode sem prišel leta 1952. Službo sem dobil v takratni občini Šiška in dokončal Ekonomsko fakulteto. Kasneje sem delal v upravnem odboru slovenskih elektrarn, leta 1963 pa sem se zaposlil kot analitik v Toplarni Ljubljana, kasneje sem pa postal vodja splošno-kadrovskega sektorja. Ko sem prišel v toplarno, nas je bilo 42 zaposlenih, pri

odhodu v pokoj leta 1979 pa 320. Večino sem jaz osebno sprejel v službo. Spomnim se g. Bise, Petra Bergmana, Andreja Kononenka, Matije Rothela, g. Vedenika, g. Pavčiča in še mnogih drugih. Ob mojem prihodu je bila toplarna eno veliko gradbišče. Največ ljudi smo sprejeli leta 1963, takrat, ko je bil potres v Skopju. Po izmenjavo izkušenj in načinu organiziranja smo odhajali na obiske v podobne toplarne v Zagreb in Beograd.

Zdaj smo TE-TOL in Energetika združeni ...

Vem in temu tudi sledim. Moram vam pa povedati, da se z odhodom bivšega KEL nisem strinjal, vidite - danes so pa zopet skupaj, torej sem imel prav. (smeh)

In zdaj?

Zadnje tri mesece poležavam, saj imam bolečine v kolenih, moja žena zame skrbi.

Redno me obiskujeta moja dva sinova. Pred pol leta sem podaljšal voziško dovoljenje in želim si dočakati 100 let.

To vam tudi jaz in uredništvo Megavata iz srca želimo.

Spoštovani bralci, to je bil moj zadnji zapis v Megavatu. Zahvaljujem se vsem v uredništvu, za razumevanje in podporo, predvsem pa za kolegialnost. Prav tako vam dragi bralci, pošiljam le pozdrav.

Vaš Boris Šorc. **MEGAVAT**

Uredništvo Megavata se Borisu Šorcu zahvaljuje za odlično sodelovanje, v katerem nas je poleg lastne ustvarjalnosti navdihoval z zgodovinskimi in potopisnimi vsebinami. Vse dobro vam želimo, dragi Boris.

SEKTORSKI INTERVJU

Diana Horvat, direktorica Sektorja za trženje Dolgoročno zaupanje in dnevna doza smeha

PRIPRAVILA DORIS KUKOVIČIČ

Diana Horvat

Sektor za trženje si lahko predstavljamo kot velik bazen, v katerem plavajo številni plavalci (uporabniki), z različnimi slogi plavanja in nivoji znanja. Za povrhu so v njem tudi proge (različne storitve), ki zahtevajo določen red med plavalci. Vaša naloga pa je, da vsakemu posebej zagotovite občutek, da je v tem bazenu najpomembnejši, da je zanj celovito in z vso pozornostjo poskrbljeno in da je voda najboljše kakovosti. Bi se strinjali s to prisposobo?

Lahko bi rekli tudi tako. H kompleksnosti upravljanja odnosov z uporabniki bi dodala še eno pomembno fazo. Najprej moramo doseči, da se ti plavalci odločijo prav za naš bazen. Na voljo imajo namreč še druge – večje, a morda manj osebne; take s cenejšo vstopnino, a morda slabšo storitvijo; manjše, a morda z manj strokovnimi reševalci; ipd. V preteklosti je bila izbira bazena samoumevna: Bežigradjani so šli na Štern, Šiškarji na Ilirijo, Moščani na Kodeljevo in Vičani na Kolesijo. Danes temu ni več tako in bolj verjetno je, da Ljubljancani hodijo v terme po vsej Sloveniji, v ljubljanski Atlantis pa zaidejo prebivalci ostalih krajev. Enako je v naši dejavnosti, in sicer gre za dvodimenzionalni nivo konkurence. Na področju dobave zemeljskega plina ter električne energije se soočamo s konkurenco obstoječih ter novih dobaviteljev, na področju načinov ogrevanja pa s konkurenco ostalih ogrevalnih sistemov. Naša želja je, da se odjemalci odločajo

za nas zaradi kakovosti naših storitev, ne glede na morebitne predpise, ki jim v vsakem primeru lahko nalagajo prioriteto izbiro energetskega vira ali morebitne cenovne kratkoročne akcijske ponudbe. Ne želimo, da ima katerikoli uporabnik občutek, da je ujetnik sistema. Prav vsak mora na podlagi izkušnje vedeti, da je v zanj najboljšem bazenu. To je cilj, ki ga zasledujemo.

Da bi bilo temu tako, vaš sektor potrebuje vrhunske trenerje, torej strokovnjake z različnih področij ...

Tako je. S ponosom lahko rečem, da je celoten tim sestavljen iz najboljših strokovnjakov v državi. Tudi zato, ker se je večina njih kalila in orala ledino v času odpiranja trga. Že v preteklosti je bila Energetika Ljubljana spričo številčnosti odjemalcev neke vrste »trendsetter« (postavljavec normativov) na področju distribucije in dobave zemeljskega plina ter toplote iz sistema daljinskega ogrevanja. Bistvena vrednost vsakega posameznika pa se pokaže v njegovi sposobnosti presejanja preteklega načina dela ter prilagoditve novim razmeram, ki se le še zaostrujejo. Če taki posamezniki prevladujejo in obvladujejo ključne pozicije, je uspeh tima kot celote dosežen. V našem sektorju imamo tako strokovnjake s področja obvladovanja storitev za uporabnike, to je s področja pridobivanja soglasij, obračuna ter upravljanja pogodbenih odnosov z uporabniki kot z ostalih področij, ki sodijo v delokrog sektorja. Vzpostavila se je odlična ekipa na trgovanju z zemeljskim plinom, in kar je največ vredno – gre za mlado, entuziastično ekipo obstoječih sodelavcev. Glede na načrtovane aktivnosti krepimo tržno – komunikacijsko ekipo, ekipo iz področja URE/OVE, ter prodajno ekipo, ki je sicer že dokaj uspešna na prodaji energetskih rešitev za oba sistema daljinskega ogrevanja, nadgraditi je potrebno še prodajo ostalih storitev, tudi dobave energentov. Tu sedaj levji delež prispeva kontaktni center, kar je po svoje tudi v skladu s strategijo, saj je kontaktni center, ki je po obsegu bistveno večji kot le sodelavke v klicnem centru, tisti del družbe, ki za večino naših uporabnikov – poleg prejetega računa – pomeni edini stik z nami. Ali se bo odjemalec odločil za nas, in se vračal, je mnogokrat odvisno ravno od te izkušnje. Iz vsega povedanega sledi, da smo pri izbiri novih članov, najbolj pozorni na odprtega duha, samoiniciativnost ter pripravljenost za delo v timu. Ne glede na morebitne vrhunske sposobnosti posameznika, manevrskega prostora za in-

dividualizem enostavno ni več. Podatki na lokalnih datotekah ter v glavah posameznikov so brez vrednosti, v kolikor jih ni mogoče pretvoriti v vsem dostopne informacije, ki pomagajo k boljšemu obvladovanju odnosov z uporabniki.

V uporabniškem smislu obvladujete tri ključne produkte, od katerih vsak zahteva svoja pravila in zato svoje podporne procese. S katerim imate največ dela in s katerim najmanj, če poenostavljeno vprašam, ter zakaj?

Moja želja je, da presežemo t.i. produktno razdelitev. Raje govorim o potrebah z vidika uporabnika. Te so ključne. In temu morajo slediti tudi procesi in rešitve. Če poenostavim - potreba uporabnika določa zahtevnost ter kompleksnost rešitve, ne glede na energetske vir, ki bo na podlagi zakonodajnih, okoljskih ter cenovnih kriterij uporabljen. Že samo dejstvo, da je cilj poenostavitve rešitev z vidika uporabnika, vnaša v izvedbo določeno kompleksnost. Uporabnik te kompleksnosti ne sme čutiti. Zadostuje njegov podpis, ne pa nepotrebna komunikacija z različnimi zaposlenimi iz istega podjetja.

Brez tesnega sodelovanja z drugimi sektorji svojih nalog zato najbrž ne morete izpolnjevati. Katera področja dela drugih sektorjev so za optimalno izvedbo vaših nalog ključna?

Pred pripravo strategije razvoja do leta 2024 ter uvedbo maloprodaje električne energije ter nabave zemeljskega plina smo bili delovno resda še bolj povezani s sektorji na lokaciji Šiške, sedaj pa se naše naloge vedno bolj prepletajo s praktično vsemi sektorji, in tega sodelovanja bo vedno več.

Vodenje sektorja za trženje ste prevzeli pred kratkim. Katere naloge so za vas postale prioritete?

Glede na odlično ekipo sodelavcev, ki obvlada svoje naloge, težišče mojih nalog predstavlja izvajanje trženjske repozicije družbe v smeri celovite energetske oskrbe, s ciljem, da nas uporabniki prepoznajo kot partnerja, ki jim stoji ob strani pri skrbi za čim bolj nemoteno delovanje njihovega doma. Ne gre za brezglavo izvajanje »vsega mogočega«, a sem prepričana, da je tudi pri naših najbolj domačih vprašanih še veliko prostora, kjer se Energetika Ljubljana lahko izkaže s svojim znanjem, sposobnostjo in ne nazadnje tudi z ugledom. Poleg uvajanja novih storitev, iskanja sinergij z obstoječimi ali

novimi ponudniki na trgu energetskih in drugih rešitev, je predpogoj digitalna transformacija – zlasti trženjskih procesov. Cilj je, da Energetika Ljubljana postane nosilec razvoja digitalnih storitev na področju oskrbe doma.

Kaj vam trenutno predstavlja največji izziv?

Nekaj sva jih že omenili, eden pomembnejših pa je doseči razbremenitev ključnih posameznikov, ne da bi proces dela trpel, saj se je določenim močno povečal obseg dela zaradi sprememb pri načinu poslovanja. Poleg pa seveda motivirati tiste posameznike, ki pozabljajo, da smo javno podjetje, ki je postalo tržna družba, kar pomeni, da se po obsegu ter zahtevnosti dela in spremenljivemu okolju ne razlikujemo več od vodilnih zasebnih družb v regiji. Poti je seveda več. Sama prisegam na take, ki pridejo iz spoznanj vsakega posameznika. Ali na spoznanja vplivajo zgledi iz okolja, v katerem posameznik dela, spremljanje ključnih kazalnikov uspeha, ali zgolj monetarne stimulacije, bo jasno kmalu. Zadovoljni sodelavci so predpogoj za doseganje cilja zadovoljnih uporabnikov naših storitev.

Za vas je značilno, da posebljate svoje delo ...Zares imate radi, kar počnete, in prav nič vam ni težko narediti, pa če je to sredi trde noči. Zato mi dovolite še tole vprašanje: Kakšno Energetiko (v tržnem smislu) si želite, za kaj si boste prizadevali?

Zelo preprost odgovor. Želim si Energetiko, ki ji bo uporabnik dolgoročno zaupal, ker ga bomo razbremenili vprašanj glede ustreznosti izbranih virov tako v stroškovnem, tehnološkem kot okoljskem smislu. In malce netržno – tako, kjer bo vsak zaposleni vsaj enkrat dnevno dobil dozo smeha.

MEGA

Srečanje upokojevcev

Večkrat lahko slišimo: »O, vi ste pa ena redkih firm, ki ne pozabi na svoje upokojevce.«. Drži. Zavedajoč se, da časi le niso kot so bili, se trudimo, da ohranjamo ta lep običaj, in ob izteku leta v jedilnico na kosilo povabimo naše nekdanje sodelavce. In veseli smo, da lahko z njimi delimo naše sedanje izkušnje. Ob jubilejih, kot jih imamo letos, pa verjemite, da je anekdot in zgodb še kako veliko. Nekaj tega, kako so delali pred mnogimi leti, si lahko preberete tudi v rubriki Člen v verigi. Na tem mestu pa naj bodo dovolj nasmejani obrazi tistih, ki so nas letos obiskali na decembrskem kosilu.

Srečanje upokojevcev z lokacije Toplarniška

Srečanje upokojevcev z lokacije Verovškova

JUBILANTI

10 let

Anto Kolaković

Anto je edini jubilar v zadnjem tromesečju, ki smo ga uspeli ujeti ali privabiti k sodelovanju, za kar smo mu zelo hvaležni. Pri nas je 10 let in seveda se zelo dobro spominja svojega prvega dne: »Bil sem navdušen nad toplim sprejemom, malo pa me je bilo tudi strah zaradi zahtevnega in odgovornega dela, ki ga bom opravljal.« To sicer ni njegova prva služba, po srednji šoli je namreč zamenjal vsaj deset delodajalcev, v desetih letih, odkar je tu, pa je zamenjal dve delovni mesti: »Prišel sem kot pomočnik parne turbine in termične priprave vode in končal kot strojnik visokotlačnega kotla.« Svoje delo poskuša opravljati korektno in odgovorno do sodelavcev in delodajalca, saj si želi »da

Anto Kolaković

smo vsi zadovoljni in motivirani za nadaljevanje uspehe«. Svoj prosti čas najraje preživlja s svojo družino in v športnih aktivnostih našega obširnega športnega društva.

Med jubilarji v obdobju oktober – december 2016 so še: **Etem Tošič** iz Sektorja Logistika, ki obeležuje 40 let, **Boris Subotič**, **Marjan Hrovat** in **Miran Keber** iz Sektorja za proizvodnjo ter **Pavle Pantić** iz Sektorja za vzdrževanje, ki praznujejo 30 let, **Marjan-Darko Nartnik** iz Sektorja za vzdrževanje, **Edo Šimic** in **Leopold Panjan** iz Sektorja za proizvodnjo, ki obeležujejo 20 let, ter **Boštjan Lah** iz Sektorja za trženje, ki praznuje 10-letni jubilej.

Vsem jubilarantom iskreno čestitamo.

SVET DELAVCEV

Delavska participacija in svet delavcev skozi čas

BOŠTJAN KOCIJAN, PREDSEDNIK SVETA DELAVCEV

Boštjan Kocijan

Leto je ponovno naokoli in to ne kakršnokoli leto. Energetika Ljubljana v zadnjih mesecih tega leta praznuje več pomembnih mejnikov: 155 let oskrbe s plinom, 55 let oskrbe s toploto in 50 let sproizvodnje, kar so spoštovanja vredni jubileji.

Ob tako »okroglih« in predvsem spoštljivih obletnicah je povsem na mestu, če se ozremo tudi na – sicer precej krajšo – zgodovino delavske participacije v naši družbi. Kot je znano, je bil TE-TOL pripojen k Energetiki Ljubljana, pred pripojitvijo pa sta bili to dve ločeni in samostojni družbi. Ker sam izhajam iz bivšega TE-TOL, bom torej lahko – ko govorimo o obdobju pred pripojitvijo – pisal o delavski participaciji te enote.

Na pobudo sindikata so bile leta 2000 izvedene prve volitve v svet delavcev, konec leta 2000 pa je bila sklicana ustanovna seja sveta delavcev, kjer je bil za predsednika izvoljen Primož Gostiščar, sam pa sem takrat v svetu sodeloval kot član. Primožu je pripadla nevhvaležna in težka naloga, saj je moral postaviti neke prve temelje za delovanje sveta delavcev, nismo pa imeli dovolj znanja za oblikovanje vsaj osnovnih aktov, prav tako si težko našel uporaben »mušter«, s katerim bi si pomagal pri oblikovanju in izdelavi le-teh (participacijski dogovor, dogovor med svetom delavcev in sindikatom, ...). Tudi širše gledano so bili sveti delavcev takrat še bolj »v povojih«. Sicer nam je bilo v pomoč že prisotno Združenje svetov delavcev Slovenije (ZSDS), a tudi tam naloženega znanja takrat nismo znali kaj prida koristno uporabiti. Da pa bi bila mera polna, je bil tudi odnos vodstva in pravne službe družbe TE-TOL do sveta delavcev vse prej kot prijazen. Spomnim se, da smo si podajali predloge participacijskega dogovora z vodstvom, ki pa je bil po

vsaki primopredaji od vseh silnih pripomb pravne službe obarvan vse bolj rdeče. Očitano nam je bilo celo, da zgolj prepisujemo od drugih in da ne znamo ničesar sestaviti sami, zato nam je bil predan primer »kvalitetno« izdelanega predloga participacijskega dogovora s strani naše pravne službe, po katerem naj bi nam družba zagotavljala prostore za delovanje, in sicer sobo v Solkanu?!?!?!

Na srečo sveta delavcev je kmalu po ustanovitvi v družbo prišel direktor Aleksander Mervar, ki pa je imel popolnoma drugačen pristop, izreden posluš do delavskih predstavništev in tudi sicer do delavcev, kar je pomenilo popolni preobrat pri delu in sodelovanju sveta delavcev z vodstvom. V mesecu dni je bil podpisan participacijski dogovor, direktor je bil prisoten na vseh sejah sveta delavcev in sindikata, predsednika sveta delavcev in sindikata sta se lahko kadarkoli najavila in prišla na pogovor k direktorju, odprl je celo uradne ure za vse zaposlene. Iz vseh pohval bi sicer lahko kdo napačno sklepal, da sta takrat sindikat in svet delavcev lahko dosegla vse, kar jima je padlo na pamet, a temu še zdaleč ni bilo tako. Sam sem postal predsednik sveta delavcev šele v zadnjem delu njegovega mandata (decembra 2004), a sem ga imel kljub temu priložnost dobro spoznati. Zato lahko odgovorno zapišem, da ni bilo možnosti uveljaviti kakršnihkoli nesmiselnih idej ali ga kakorkoli »pretentati«, je pa imel izreden posluš za pripombe in predloge, ki so temeljili na čvrstih argumentih, in imel je – tako ga je dojemala tudi večina zaposlenih s predstavniki zaposlenih v IO sindikata in sveta delavcev na čelu – zelo razvit socialni čut, ki so ga v tistih časih direktorji v veliko drugih družbah že popolnoma izgubili.

Da pa ne bi izpadel ta – sicer zaslužen – hvalospev kot kritika naslednjemu in sedanjemu direktorju, lahko zapišem, da smo imeli tudi z direktorjem Blažem Košorokom in imamo sedaj z direktorjem Samom Lozjem zelo odkrit, korekten in spoštljiv odnos. Tako smo po pripojitvi TE-TOL k Energetiki Ljubljana morali dogovoriti nov participacijski dogovor, kar je bilo izvedeno brez težav in z veliko razumevanja na strani vodstva, prav tako pa smo v nadaljevanju rešili celo paleto pripomb na določene pravilnike ter jih oblikovali v končno, v večini primerov vsem stranem zadovoljivo obliko. Prav tako se direktor tudi redno udeležuje sej sveta delavcev in ima posluš za večino pripomb, ki mu jih posredujejo predstavniki delavcev.

V današnjem času so razlike predvsem v

razmišljanjih in pritiskih lastnika, ki so plod splošnih sprememb v Sloveniji, Evropi in konec koncev kar v večini sveta. Vsi in vse stremi k temu, da se ustvarjajo čim višji dobički, da se stroški dela čim bolj nižajo, da se proizvede več in bolj z manj zaposlenimi, ... Tako se ustvarja občutek, da je delavec zgolj nujno potrebno zlo, ki se ga pač potrebuje, da na koncu lastniku ob čim nižjem strošku ustvari dobiček ali družbeno dobro ter s tem prispeva k povečevanju lastnikovega premoženja ali – v primeru, da ne gre za privatne družbe – k dobri zunanji podobi. To je trend, ki se kot najbolj agresivni rak hitro in brez protistrupa širi po naši ljubi zemljici. Le tega so posvojili skoraj vsi upravitelji družbenega ali lastniki privatnega premoženja, vsi nadzorni sveti in skupščine. Večina prej naštetih pa ob vsem tem – skupaj z večino v parlamentu, našem ali evropskem – zagovarja obrnjeno logiko Robina Hooda: vzemi revežu in daj bogatemu. Tako se na eni strani ljudje spopadajo z revščino in vsakodnevno borbo za preživetje, na drugi pa imamo lestvice najbogatejših, ki v svetovnem merilu dosegajo milijarde, v slovenski »luži« pa so težki po več deset in celo sto milijonov evrov.

Ob pripojitvi TE-TOL k Energetiki Ljubljana, 31. januarja 2014, je prišlo tudi do ukinitve nadzornega sveta TE-TOL, kjer smo imeli zaposleni v zadnji fazi enega predstavnika, dva pa je imel družbenik (pred umikom države iz lastništva TE-TOL pa je bil le-ta številnejši in so imeli zaposleni v njem tudi po tri svoje predstavnike, kar je sicer predstavljalo enak delež – eno tretjino – članov nadzornega sveta). Sedaj nobena družba znotraj holdinga nima svojega nadzornega sveta, obstaja le nadzorni svet Javnega Holdinga Ljubljana, ki obravnava poslovanje vseh družb znotraj holdinga, v njem pa ni predstavnikov delavcev. Zaposleni so tako izgubili zelo pomemben del participativne vloge v družbi oziroma družbah znotraj holdinga. Glede na zelo raznolike družbe, ki se ubadajo vsaka s svojimi problemi pa je lahko zelo vprašljiva sama kakovost obravnav in razumevanja potreb posamezne družbe s strani nadzornikov. Tako večkrat dobimo občutek, da je razumevanje nujnosti pravočasne izvedbe ključnih investicij v naši družbi s strani lastnika oziroma nadzornega sveta precej klavarno. Včasih se tako na prvi pogled zdi, kot da bi se zgolj samo še premetaval denar iz družb, ki uspejo ustvariti dobiček v družbe, ki jim – ne sicer po njihovi krivdi ali zaradi slabega dela zaposlenih – to ne uspe, razvojni cikel pa je pri vsem skupaj

postranska stvar. Kot da se vsakokrat rešuje le trenutna situacija, pri tem pa se pozablja, da se na ta način v bistvu davi »kokoš, ki nosi zlata jajca«, kar ni mogoče okarakterizirati ravno kot modro in še manj kot dolgoročno premissljivo ter koristno ravnanje.

Ne glede na vse neugodne trende in premike, ki smo jim bili lahko priča od ustanovitve sveta delavcev, pa lahko brez lažne skromnosti zapišem, da je delovanje sveta delavcev z leti precej pridobilo na kakovosti, k čemur je veliko prispevalo tudi Združenje svetov delavcev Slovenije (ZSDS) s svojimi strokovnimi izobraževanji in tudi s siceršnjo strokovno pomočjo, ki jo nudijo svojim članom. Veliko so k boljšemu delu in večji samozavesti prispevale tudi izkušnje, ki so se nabirale skozi leta. Oblikovali smo odbore sveta delavcev in se vztrajno trudimo, da se jim priznavajo pomembnost in pristojnosti, ki jim po zakonu tudi pripadajo – v začetku namreč nismo najbolj razumeli pomen odborov, tudi ne njihovih pristojnosti. Nismo tudi najboljše razlikovali pristojnosti sindikata in sveta delavcev. Vse to je bil zadosten razlog, da smo se pred dobrim desetletjem strinjali, da je nujna včlanitev v ZSDS.

V vsem tem obdobju je svet delavcev

sprožil več za zaposlene koristnih pobud, od katerih se jih je veliko tudi uspešno realiziralo, preprečil nekaj ne najbolj posrečenih, vsekakor pa za zaposlene škodljivih poskusov uvajanja sprememb na različnih področjih (MPAO, odmori in počitki, počitniška dejavnost, varstvo pri delu, ...). Na pobudo takratnega direktorja TE-TOL, Blaža Košoroka, je tudi enakopravno z Izvršni odbor sindikata sodeloval pri oblikovanju zadnje kolektivne pogodbe takratne družbe. Prav tako je aktivno spremljal spoštovanje zakonov, panožne in družbene kolektivne pogodbe ter tudi uspešno zahteval odpravo določenih anomalij, ki so se pojavile v tem času (spoštovanje 94. člena panožne kolektivne pogodbe – iztrošenost delavca oziroma nadomestilo za izčrpanost – z zahtevo po ustreznem plačilu ter povrnitvijo razlike zaradi neustrezne plače za nazaj za delavca, ki je bil po izpolnjenem 55. letu starosti iz zdravstvenih razlogov premeščen na drugo, slabše plačano delovno mesto; spoštovanje 24. člena zadnje veljavne kolektivne pogodbe TE-TOL ter ustreznega obračuna letnega dopusta ter izplačila regresa za dva zaposlena, ki sta se v takrat obravnavanem letu upokojila, ...). Veliko teh aktivnosti svet delavcev

zaradi pomanjkljivega znanja in pomanjkanja izkušenj v svojem začetnem delovanju zelo verjetno ne bi sprožil, več nepravilnosti pa morda niti ne bi zaznal.

Čeprav ima svet delavcev po zakonu pravico predlagati delavskega direktorja (81. člen ZSDU), glede na število zaposlenih pa bi moral določiti tudi enega člana, ki bi svojo funkcijo opravljal poklicno (64. člen ZSDU), le-tega iz različnih razlogov za enkrat še vedno ne koristimo. Imamo pa v skladu s participacijskim dogovorom to ustrezno urejeno in dogovorjeno, tako da lahko kadarkoli pride do koriščenja pravic, ki jih svetu delavcev nudi zakon. Vsekakor je delo sveta lahko še kakovostnejše, predvsem pa manj obremenjujoče, če opravljaš delo člana ali predsednika sveta delavcev poklicno, kar je pokazala tudi praksa v nekaterih drugih družbah. So pa pri tem določeni pomisleki, tako na strani sveta delavcev kot tudi – sicer nekoliko drugačni – na strani vodstva.

Ob koncu vsem sodelavkam in sodelavcem, njihovim družinam ter prijateljem želim vesel Božič ter srečno in predvsem zdravo novo leto 2017.

MEGAVAT

■ SINDIKAT

Črta pod opravljenim delom

ANDREJ LUKEK, PREDSEDNIK SINDIKATA ENERGETIKA TE-TOL

Andrej Lukek

Leto se zaključuje in treba je narediti črto pod svojim opravljenim delom. Sindikat Energetika TE-TOL je v letu 2016 deloval po planu, ki smo si ga zadali na začetku leta. Poleg tega smo odločali in razpravljali še o stvareh, ki so nam »prišle na pot« nepričakovano. To je bilo tudi prvo leto po pripojitvi, ko je za vse zaposlene veljala kolektivna pogodba, ki je bila izpogajana v letu 2015 in se jo tudi dosledno upošteva.

Veseli me dejstvo, da uspešno in korek-

tno sodelujemo z vodstvom podjetja. Verjamem, da bi si v določenih primerih želeli več kot smo uspeli doseči, vendar je treba poudariti, da smo še vedno v časih, ko so pritiski z vseh strani veliki, tako da bomo morali zaposleni v prihodnje še bolj strniti vrste in povečati enotnost, da bomo tudi v naslednjih letih ohranili naše pravice vsaj na istem nivoju.

Glede na praznično številko Megavata in da je bilo naše delo v letošnjem letu podrobno opisano v predhodnih člankih, ne bom ponovno opisoval podrobnosti o delu sindikata v letu 2016.

Upam da je bila večina bila zadovoljna z našim delom, mi pa si bomo še naprej prizadevali za ohranitev vseh delavskih pravic in socialne varnosti vseh zaposlenih, ob vsem tem pa bomo poskrbeli tudi za skupno druženje in razvedrilo v obliki sindikalnih izletov.

Ob koncu bi vsem sodelavkam in sodelavcem, vašim družinam in prijateljem zaželel vesele božične in novoletne praznike, predvsem pa veliko zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva v letu 2017.

MEGAVAT

energetikart

predstavlja Tatjano Juren, Znam spoštovati umetnost in umetnike

POGOVARJALA SEM SE RECHELLE NARAT

Moja sogovornica je precej let delala v gradbeništvu, a za hobi si je izbrala zelo tipično dejavnost za ženske: ples. Priznam, da sem osupnila, ko sem videla njen izraz na obrazu v plesni obleki – nisem prepoznala sodelavke, ki se je iz sodobne ženske na sliki prelevila v skrivnostno divo. Za tiste, ki imamo radi glasbo in ples, je ta transformacija razumljiva. Ni lepšega kot ujeti ritem in se gibati z zvokom. To so počeli ob ognju že naši predniki – kako pa je danes, nam je pojasnila Tatjana, ki v svojem prostem času pleše flamenko.

Kaj te je potegnilo v ples in zakaj si izbrala prav flamenko?

Ples je moja najljubša dejavnost. Z rojstvom otrok nisem več mogla plesati standardnih in latinsko-ameriških plesov, saj potrebuješ partnerja. Če bi plesala z Juretom, bi to pomenilo veliko odsotnosti ob večerih in s tem obremenitev starih staršev zaradi varstva otrok. Zato sem našla flamenko, kjer partnerja ne potrebuješ.

Ples je vrsta izražanja, umetnosti in zabave. Je govornica telesa, ki se izraža skozi ritem glasbe in lahko predstavlja življenjski slog, kajti z vsakim gibom se v človekovi duši ustvarja zadovoljstvo. Ples je del kulturne izobrazbe vsakega posameznika in je kultura posameznega

naroda. Kako pa bi ti definirala ples oz. če želiš – to plesno zvrst?

Flamenko je ples ciganov, ki so ga prinesli iz Indije preko severne Afrike v Španijo. S to selitvijo se je oblikoval v plesno zvrst z zahtevnimi ritmi, kot so Alegria, Buleria, Solea, Guajira, Tientos itd. To je umetnost visokega nivoja, kot bi igral inštrument. Zahteva dober posluš, energijo, spomin in dobro koordinacijo telesa. To sem spoznala šele po nekaj letih učenja. Meni manjka žal predvsem posluš. Flamenko je z leti postal način življenja. Včlanila sem se v društvo Luna Gitana, kjer se družimo, plešemo in učimo te umetnosti. Enkrat na leto, konec avgusta, organiziramo Ljubljansko ferio na Dvornem trgu, po zgledu Španskih ferij. Dogodek je tako kot v Španiji predvsem zabava in druženje. Prireditelj je odprta in vsako leto privabi veliko obiskovalcev in mimoidočih. Enkrat na leto grem v Španijo na tečaj flamenka, kjer se spopadem s španskimi učitelji in njihovim visokim nivojem zahtevnosti.

Vsak hobi sooblikuje človeka – kaj si ti spoznala v tem času, odkar si se začela ukvarjati s tem?

Od kar se ukvarjam s flamenkom, znam spoštovati umetnost in umetnike. Izkusila sem, da brez vztrajnosti in volje ni rezultata. Prinese pa notranjo izpolnitev in neizmerno zadovoljstvo.

Tatjana nam je zaupala, da ji je flamenko z leti postal način življenja in da neizmerno uživa v plesu.

Slišim, da se ukvarjaš še z drugo, skoraj bolj eksotično dejavnostjo. Povej mi še kaj o tem, prosim ...

Ha,ha! Ali smo zdaj pri alkoholu? Ja, drugo moje veselje so peneča vina. Začela sem, kot večina Slovencev, z najbolj prodajano penino. Potem pa me je želja po širitvi obzorja leta 2006 pripeljala na tečaj, ki se je imenoval od Allegra do Dom Perignona. Spoznala sem razliko med penečimi vini. Od takrat sem poskusila večino svetovnih penečih vin, od Južno afriškega Pongracza, Prosecca, penin, do šampanjcev. Prisegam na šampanjce, ki navdušujejo s svojo mineralnostjo in svežino. Pa če dovolite: Šampanjec je francosko peneče vino, narejeno v francoski pokrajini Šampanja. Srebrna, Zlata Radgonska penina ali Prosecco niso šampanjci.

Kaj meniš o kulturi pitja pri Slovencih?

Žal še vedno večina Slovencev posega po nizko cenovnih alkoholnih pijačah, kar posledično pomeni veliko popitega alkohola za malo denarja. Velja za vino, žganja ali pivo. Ko bomo pripravljene prepoznati, ceniti in kupiti kakovostno alkoholno pijačo, jo natočiti v primeren steklen kozarec, se bo kultura pitja dvignila.

Kaj bi tebe razveselilo, da bi dobila v dar – imaš kakšno posebno steklenico v mislih?

Da, imam. Šampanjec Krug, letnik 1995. Zelo bi se razveselila tudi katerega koli šampanjca letnika 2002, ki je bil legendaren.

Naša Tatjana se torej vse leto ukvarja v prostem času s plesom in šampanjcem – za mnoge izmed nas pa velja, da bomo oboje v večji meri okušali le v decembru. Velja pa prisluhniti besedam poznavalke: brez vztrajnosti in volje ni nikoli pravega rezultata.

Vsako leto KUD Luna Gitana, kjer je članica tudi Tatjana, v avgustu pripravi pravi plesni spektakel na Dvornem trgu, Ljubljansko ferio. Temperamentne plesalke so navdušile tudi župana Ljubljane, gospoda Zorana Jankoviča, ki se je fotografiral z njimi.

Minicity: Predstavitev poklicev v Tovarni energije in Ljubljana iz lego kock

November je bil pester tudi v naši Tovarni energije v Minicityju. Otrokom sta poklice, ki jih opravljamo v Energetiki Ljubljana, predstavljala Primož Škerl in Boštjan Kanceljak. Ker sta bila otrokom več kot odlična, se bosta tja »morala« še vračati, a oba pravita, da jima je bo to v veselje. Prav poseben pa je bil tudi Svetovni dan otroka v kreativnem mestu za otroke, saj se je ves dan izdelovala maketa Ljubljane kot zelenega mesta, in to iz lego kock. Kako našo zeleno prestolnico zgradi otroška domišljija, je preveril tudi župan Zoran Jankovič. Iz njegovega nasmeha lahko sklepamo, da je bil nad mladimi arhitekti več kot navdušen.

Zelena Ljubljana iz Lego kock (Minicity)

Sejem narava in zdravje

Novembra smo skupaj s podjetji iz Javnega holdinga Ljubljana tradicionalno prisotni na sejmju Narava in zdravje. Letos smo razstavni prostor preoblekli v mestni park ter ob tem poskrbeli, da se je z nami vsak izmed obiskovalcem lahko tudi pozabaval.

Sejem Narava in zdravje (JHL)

Predstavitev poklicev (Minicity)

Namerni tiskarski škrtat nagrajuje

V vsaki številki revije med tekst namenoma spustimo sodelavca, t.i. T-škrata (beri: tiskarskega škrtata).

Tokrat ga je pri delu ujel naš **Roman Škof** iz oddelka za obračun. Ni čudno, saj je tudi sicer Roman pri delu uren!

Kljub napornemu terenskemu delu in delu s strankami – Roman je namreč odčitovalec – vedno najde čas za prebiranje interne revije; pa ne samo to, tudi za šalo! Ko smo ga vprašali, če je že kdaj kaj zadel za nagrado, je kot iz topa ustrelil: »Nikoli ničesar drugega, samo ženo! In je še dodal, da je bila to njegova najboljša nagrada, pa da se je moral kar potruditi za njo – za ženo, namreč ...

V vsakem primeru mu bo pa prav prišla tudi nova nagrada – notesnik bo s pridom lahko uporabil tudi pri svojem delu s strankami. Roman, čestitam!

Tokrat se je tiskarski škrtat zopet prikradel med številke. Očitno je tudi on odšteval dneve do konca leta, se pa bojimo, da je spet videl veliko preveč števil... Vabljeni, da ga zasačite pri delu. Se spleča.

Roman Škof

Babica Zima in Dedek Mraz sta obiskala naše otroke

Pravijo, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Bo že držalo. V Energetiki imamo veliko pridnih sodelavcev in ti imajo tudi pridne otroke! Tudi letos jih je Dedek Mraz povabil na predstavo v Šentjacobsko gledališče: otroci so prisluhnili glasbi, zbudili babico Zimo ter poskusili njene sladke piškotke. Se-

veda pa jih je najbolj razveselil Dedek Mraz, ki pa je letos malce zamudil na predstavo. A je na srečo vmes poklical po telefonu in otrokom javil, da naj ga počakajo, saj ga je zaustavila gneča v trgovini, pa velik promet zamašek. Ob koncu je le prišel in neučakanim otročičkom razdelil darila, ki jih je pripra-

vil za njih. Še prej pa jim je naročil, da naj še naprej ubogajo starše in si pridno umivajo svoje zobke. Tudi »ta veliki« smo se nekaj naučili: čeprav zamujamo ali je gneča, ni treba, da smo čemerni. Tudi Dedek Mraz je - kljub vsemu - ostal dobre volje!

R.N.

	TEMPERATURA, PRI KATERI TEKOČINA ZAVRE	KOZAREC ZA PIVO	PREKLA, FIŽOLOVKA	NEZADOSTNA OCENA, CVEK	NEMŠKA IGRALKA DAGOVER	ILOVICA (NAREČNA BESEDA)	ŠTEFAN NEMANJA	BRALCI (STARINSKO)	OSKRBNIK, GOSPODAR	AVTOR: JOŽE BERDON	POŽELIJE	LOVEC NEVARNIH PLAZILCEV	KOSILO	VZROK, RAZLOG	VEDA O BOLEZNIH SEČIL	HIDRO-ELEKTRARNA	
	RUBRIKA V REVJI									STISKAČ							
										PREDEL KRANJA ODVISNIK, DROGERAŠ							
NAPRAVA ZA DELANJE TOČK							PREDEL LJUBLJANE ŽENSKI ORGANI										VOJAK S STARIM OROŽJEM
PTICA UJEDA				RUSKA PSIČKA	POLJSKA IN GOZDNA PTICA						REDKO MOŠKO IME MOSTVO, TIM						
ŠPORTNA NAGRADA V OBLIKI POSODE					MERILNIK KOTOV KAMENJE (REDKO)								AVSTRIJSKI PISATELJ (MILO)				
LADO SMREKAR		ČLAN UGLEDNA USTANOVE									NASLOV PREŠERNOVE PESMI	POPEVKAR PESTNER	GREGA AVSENIK VLJAK PRI PREŠI				
ŽELEZJE ZA OJAČANJE		OSEBNI ZAIEMK	DOLGO OBDOBJE				IVAN LEVAR ANJA RUPEL		MEDJSKA ZVEZDA (ANGELCA)								
NAŠ SLIKAR, GRAFIK IN KIPAR								BREZVOLJNOST								
PRIPOVEDNO PESNIŠTVO					ITALIJANSKA RADIO-TELEVIZIJA				DELAVEC V OBRATU ZA BOLJŠO OPEKO								

Nagradni sklad: 1. nagrada **63 €**, 2. nagrada **42 €**, 3. nagrada **21 €**

Prosimo, da pošiljate le en izvod gesla za posamezno križanko, ker bomo v nasprotnem primeru izločili vsa ponovljena imena.

Ime in priimek _____

Naslov _____

Geslo

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Nagrajenci iz 51. številke:

- 63 €** prejme **Uroš Cimermančič**
- 42 €** prejme **Darko Nartnik**
- 21 €** prejme **Jozo Pečuh**

Pravico do žrebanja imajo samo zaposleni v Energetiki Ljubljana. Pri žrebanju bomo upoštevali le en izvod rešene križanke na posameznika. Nagradni kupon z vpisanim geslom oddajte v nabiralnik časopisa do 15. 2. 2017.

■ GOSTUJOČI ČLEN V VERIGI

Kazimir Oberdank koordinator na področju poslovne informatike

POGOVARJAL SEM SE PRIMOŽ ŠKERL

Energetika Ljubljana ima z Javnim holdingom Ljubljana sklenjeno pogodbo o opravljanju storitev, med katere spada tudi informatika. V vsej širini in globini pomena. Od osebnih računalnikov, njihovih mišk in tipkavic pa do omrežnih storitev in strežniških aplikacij tipa SAP, vse je informatika. In Kazimir Oberdank, po domače Mirč, je utelešenje informatike v Energetiki Ljubljana. Vedno hitečega po hodnikih smo ga za trenutek ustavili in mu ukradli nekaj minut za pogovor o njegovem delu in njem samem.

Mirč, kakšne so tvoje formalne odgovornosti znotraj informatike na JHL?

Sem koordinator za področje poslovne informatike v okviru pogodbe o opravljanju storitev (t.i. SLA pogodbe), moja ključna naloga je, da IT v okviru Energetike nemoteno deluje. Poleg tega sem občasno tudi namestnik vodje sektorja informatike in sodelujem pri načrtovanju celovite infrastrukture informacijske tehnologije JHL, predvsem na področju strojne opreme.

Sedaj si zaposlen na JHL. Kako te je pot pripeljala do sem?

Na JHL sem od leta 2010, prej sem bil na Energetiki osem let vodja poslovne informatike. Še malo, pa bom osem let tudi na JHL. (smeh) Na Energetiko sem prišel s Turboinštituta kot inženir fizike in magister mehaničnih znanosti. Slednja je bila potrebna predvsem zaradi eksperimentalne analize toka v turbinskih strojih. Ko je začelo vlaganje v razvoj turbinskih strojev v Sloveniji pešati, je bil čas za skok v drugo stroko – računalništvo.

Kako si doživljal prehod z Energetike Ljubljana na JHL?

O prehodu sploh nisem razmišljal, saj smo morali vzporedno zagotavljati polno funkcionalnost SAP, ki se je »dogajal« vzporedno s prehodom ekipe poslovne informatike iz Energetike v JHL spomladi 2010. Sicer smo se vsi informatiki iz podjetij v JHL spoznali že prej, saj smo morali zagotoviti nemoteno delovanje »svojih« podjetij tako pri reorganizaciji JHL kot tudi ob prehodu na SAP. Do konca leta 2012 se je celotna informatika JHL dejansko nahajala na Verovškovi 62 - zaradi širitve reorganizacije JHL še na Žale in LPT in posledične prostorske stiske smo se takrat preselili v stavbo VO-KA, kjer še vztrajamo.

Kaj pa strežniška soba na Verovškovi 62, je še živa?

Lokacija strežniške sobe je še vedno ista, s to razliko, da so bile včasih v njej nameščene tri strežniške omare za potrebe Energetike (brez TE-TOL). Od teh so danes ostali le

še trije fizični strežniki, vse ostalo deluje na virtualnih strojih, v eni omari pa so strežniki in diskovni sistemi za potrebe JHL. Toliko so se skrčile strojne potrebe in tudi poraba elektrike kljub večjim informacijskim zahtevam procesov.

Kaj se je od tvojega prihoda v Energetiko do današnjih dni, torej v zadnjih 14 letih, v tvojih očeh spremenilo pri tvojem delu?

Najprej je treba na situacijo gledati celostno. Ko sem leta 2002 prišel v Energetiko, je bilo 200 uporabnikov računalnikov. Današnja Energetika jih ima 450 (skupaj z enoto TE-TOL). Stopnja informatizacije pred združitvijo je bila višja, saj je v enoti TE-TOL precej delovnih mest, kjer je uporaba računalnika manj potrebna. Cela skupina JHL ima 1.500 osebnih računalnikov v poslovnem omrežju, od katerih je Energetika največji posamični subjekt s četrtino vseh uporabnikov.

Pa pri povprečnem uporabniku? Sedaj je tega mnogo več kot pred leti ...

Težimo k unifikaciji. Ne prevzamemo kar vsake aplikacije, temveč vedno preverimo, če je moč isto funkcionalnost zagotoviti v okviru katere od obstoječih aplikacij, za katero že imamo urejeno vzdrževanje in licenciranje. Dober primer unifikacije je program za podporo vzdrževanju proizvodnih naprav Maximo, ki je bil uveden 2008. Kasneje je bil namesto integracije raje zamenjan z vsebinsko enakim modulom, ki je že bil del SAP rešitve. Poleg tega je bilo mnogo posamičnih aplikacij – npr. obračun plina za široko potrošnjo, pa obračun tehnološke pare, ki se je delal v Excelu ... Skupaj osem obračunskih aplikacij, ki sedaj vse delujejo na enotni platformi SAP. Na nivoju JHL je Energetika daleč največji delež informacijsko podprtih temeljnih procesov na platformi SAP.

Torej je sedaj manj zunanjih ponudnikov IT storitev, morajo pa ti biti boljše podkovani?

Tudi, predvsem pa je manj lastnega razvoja. Večino aplikacij smo napisali sami, sedaj pa namesto programerjev potrebujemo

Kazimir Oberdank

predvsem skrbnike aplikacij, katerih naloga je bolj nadzor nad izvedbo kot programiranje. Nas pa velikost Energetike in širina dejavnosti večkrat pripeljejo v položaj, da skupaj z izvajalcem orjemo ledino pri IT rešitvah in odpravljamo težave. Tudi dinamika sprememb slovenske zakonodaje nam tu ni v pomoč.

Vedno te vidim na kolesu. Si zagrižen kolesar?

Če je mogoče, pridem v službo s kolesom. Doma sem v Šiški in je kolo dejansko najhitrejši način prevoza. Če močno dežuje, grem z avtom, vendar vedno običim v gneči in porabim za isto pot dvakrat več časa. Sicer pa se tudi med lokacijami JHL vozim s kolesom, tudi na enoto TE-TOL.

Pohvalno, ti kar zavidam... Kaj pa Mirč počne, kadar ni v službi?

Grem v naravo. Tečem, kolesarim, redno plavam. Imam specialko in greva z ženo kolesarit čez vikend. Maratonov sicer ne tečem več zaradi stare poškodbe, zato pa vsaj en polmaraton na leto.

Računalniki doma?

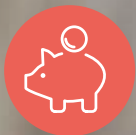
Čim manj. Se moram pa stalno izobraževati, tako da brez računalnika tudi doma ne gre. Zato kadar utegnem, berem knjige, tiste klasične, ne elektronskih. Strogo papirnate. Predvsem na dopustu, kadar kampiramo na morju.

Kakšen nasvet za kamp destinacijo?

Junij na Hvaru je čudovit, jesen pa v Montpellieru.

Mirč, hvala, ker si si vzel čas in srečno!

*S članstvom v
klubu do dodatnih
ugodnosti.*

☎ • 080 2882

bivanjudajemoutrip.si
